

การวิเคราะห์และเปรียบเทียบกลวิธีการขอร้อง ของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดภาษาไทยชาวเกาหลี*

Received: 18 January 2021

Revised: 30 June 2021

Accepted: 23 February 2023

ยິงยศ กันจินะ**

งานวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์และเปรียบเทียบกลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดภาษาไทยชาวเกาหลีโดยศึกษาจากกลุ่มข้อมูล 50 คน แบ่งเป็นผู้พูดชาวไทย 25 คนและผู้พูดชาวเกาหลี 25 คน เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนา ผลการศึกษพบว่าผู้พูดทั้งสองกลุ่มใช้กลวิธีการขอร้องหลัก 4 ประเภทเหมือนกัน ได้แก่ 1) กลวิธีแบบตรงไปตรงมา (Direct strategy) 2) กลวิธีแบบอ้อมที่มีแบบแผน (Conventional indirect strategy) 3) กลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผน (Non-conventional indirect strategy) และ 4) กลวิธีแบบไม่กล่าวถ้อยคำ (Withholding intentions) ทั้งนี้พบการใช้กลวิธีแบบตรงไปตรงมา (Direct strategy) ประเภทย่อย การแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่ (Obligation statements) ในกลุ่มผู้พูดชาวเกาหลีแต่ไม่พบในกลุ่มผู้พูดชาวไทย ผลการศึกษานอกจากจะแสดงให้เห็นลักษณะที่เหมือนและต่างกันของการใช้กลวิธีการขอร้องของผู้พูดทั้งสองกลุ่ม ยังแสดงให้เห็นลักษณะทางอันตรภาษาของกลุ่มข้อมูลที่เป็นผู้พูดชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศด้วย

บทความวิจัย

บทคัดย่อ

คำสำคัญ

กลวิธีการขอร้อง;
ผู้พูดภาษาไทยชาวเกาหลี;
ภาษาไทยในฐานะ
ภาษาต่างประเทศ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายงานการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการปรับแต่งการขอร้องของผู้พูดชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองและผู้พูดชาวไทย”

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ติดต่อได้ที่: yingyot.kac@mahidol.edu

An Analysis and Comparison of the Request Strategies Used by Native Speakers of Thai and Korean Speakers of Thai*

Received: 18 January 2021

Revised: 30 June 2021

Accepted: 23 February 2023

Yingyot Kanchina **

This research aims to analyze and compare the request strategies used by native speakers of Thai and Korean speakers of Thai. There are 50 participants in this study: 25 Thai native speakers and 25 Korean learners of Thai. The research tool used in this study is the Discourse Completion Test (DCT). The results revealed that both groups of speakers similarly use four types of request strategies: 1) Direct strategy; 2) Conventional indirect strategy; 3) Non-conventional indirect strategy; and 4) Withholding intentions. However, it was found that 'Obligation statements', a subtype of 'Direct strategy', is used by the Korean speakers only. Finally, this study not only presented the request strategies in Thai but also revealed the interlanguage characteristics of the Korean speakers of Thai.

Research Article

Abstract

Keywords

request strategies;
Korean speakers of Thai;
Thai as a foreign language

* This article is part of the research report entitled "A Comparative Study of Request Modifications Used by L2 Korean Learners of Thai and Thai Native Speakers".

** Assistant Professor, Department of Thai, Faculty of Liberal Arts, Mahidol University, e-mail: yingyot.kac@mahidol.edu

1. บทนำ

การศึกษาด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์ถือกำเนิดขึ้นมาหลายทศวรรษในซีกโลกตะวันตก งานวิจัยส่วนใหญ่จึงมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์ภาษาในซีกโลกตะวันตก นักวิจัยด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์เริ่มหันมาให้ความสนใจภาษาในซีกโลกตะวันออกในช่วงทศวรรษ 1980 ที่ผ่านมานี้โดยเน้นไปที่การวิเคราะห์ภาษาญี่ปุ่นและภาษาเกาหลีเป็นหลัก (Chen, He, & Hu, 2013) งานวิจัยในช่วงดังกล่าวจึงเป็นการศึกษาวัจนปฏิบัติศาสตร์ระหว่างภาษาและระหว่างวัฒนธรรมโดยศึกษาเปรียบเทียบลักษณะทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ของภาษาญี่ปุ่นและภาษาเกาหลีกับภาษาอังกฤษเป็นหลัก

ในยุคแรกเริ่มของการศึกษาด้านภาษาศาสตร์ในประเทศไทย ผู้ศึกษาได้มุ่งเน้นไปที่การศึกษาระบบและโครงสร้างของภาษาไม่ว่าจะเป็นวิทยานวเคราะห์ วิทยานวคำ และวากยสัมพันธ์ (สุจริตลักษณ์ ดีผดุง, 2544) การศึกษาด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์เพิ่งจะเริ่มเป็นที่สนใจในระยะหลังมานี้ ในปัจจุบันนักวิจัยสนใจศึกษาวัจนปฏิบัติศาสตร์ระหว่างภาษาเพิ่มมากขึ้น แต่กระนั้นงานวิจัยส่วนใหญ่เน้นไปที่การศึกษาลักษณะทางวัจนปฏิบัติของผู้พูดชาวไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นหลัก การศึกษาลักษณะทางวัจนปฏิบัติในเชิงเปรียบเทียบภาษาไทยกับภาษาในซีกโลกตะวันออกยังมีจำนวนน้อย ยกตัวอย่างเช่นงานวิจัยของชาพิมณูช บุญวิทยา (2550) ที่ได้ศึกษาลักษณะทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ระหว่างภาษาไทยเปรียบเทียบกับภาษาญี่ปุ่น นัฐยา บุญกองแสน (Boonkongsaen, 2013) ศึกษาลักษณะทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ระหว่างภาษาไทยเปรียบเทียบกับภาษาฟิลิปปินส์ ฮามัม สุปรียาดี (2548) ศึกษาลักษณะทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ระหว่างภาษาไทยเปรียบเทียบกับภาษาอินโดนีเซีย และสุขใจ สัจเทพ (2555) ศึกษาลักษณะทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ระหว่างภาษาไทยเปรียบเทียบกับภาษาบังกลาเทศ เป็นต้น

ในระยะต่อมามีผู้สนใจศึกษาวัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา (Interlanguage pragmatics) โดยมุ่งศึกษาการใช้วัจนกรรมของผู้พูดชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศเปรียบเทียบกับผู้พูดชาวไทยในภาษาไทย ยกตัวอย่างเช่นงานวิจัยของประภัสสร เจียมวงษา (2558) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบกลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวพม่าที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองและชาวไทยเจ้าของภาษาใช้ งานวิจัยของยางวอน ฮยอน (2559) ที่มุ่งศึกษาวิธีการทางภาษาที่นักศึกษาเกาหลีที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สองใช้เพื่อแสดงความเห็นแย้งในภาษาไทย งานวิจัยของยียงย กันจินะ (Kanchina, 2019) ที่ศึกษาวัจนกรรมขอร้องของผู้พูดชาวจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองเปรียบเทียบกับผู้พูดชาวไทย และงานวิจัยของรตารัตน์ ศรีพันธ์วรสกุล และณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2563) ซึ่งได้ศึกษาวัจนกรรมแสดงความเห็นแย้งของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษาเช่นกัน

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าการศึกษาลักษณะทางวัจนปฏิบัติในเชิงเปรียบเทียบภาษาไทยกับภาษาในซีกโลกตะวันออกหรือการศึกษากการใช้วัจนกรรมของผู้พูดภาษาไทยซึ่งเป็นชาวต่างประเทศในเชิงเปรียบเทียบกับผู้พูดชาวไทยยังมีจำกัด ผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์และเปรียบเทียบกลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดภาษาเกาหลีเพื่อให้เห็นถึงรูปแบบกลวิธีการขอร้องของผู้พูดทั้งสองกลุ่ม รวมไปถึงลักษณะการใช้กลวิธีการขอร้องที่เหมือนกันและต่างกัน งานวิจัยนี้จึงอาจช่วยเพิ่มเติมงานวิจัยด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษาในภาษาไทยได้ นอกจากนี้การเปิดสอนหลักสูตรภาษาไทยในฐานะวิชาเอกในระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐเกาหลีได้ดำเนินมาว่าห้าทศวรรษ แต่การศึกษาลักษณะทางวัจนปฏิบัติของผู้เรียนภาษาไทยชาวเกาหลียังมีจำกัดเช่นกัน

จากการที่ผู้วิจัยรับหน้าที่สอนรายวิชาภาษาไทยให้แก่นักศึกษาเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นวิชาเอกในระดับมหาวิทยาลัยในสาธารณรัฐเกาหลีได้สังเกตเห็นว่าผู้พูดภาษาไทยชาวเกาหลีมีการใช้วัจนกรรมการขอร้องแตกต่างไปจากผู้พูดชาวไทย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สถานการณ์การขอร้องที่ผู้พูดขอติดรถผู้ฟังซึ่งเป็นนักศึกษาที่เป็นเพื่อนสนิทกันเพื่อกลับหอพักในวันที่ฝนตกหนัก

ตัวอย่าง ก.	“กลับด้วยน้ำ”	(ผู้พูดชาวไทย)
ตัวอย่าง ข.	“เธอเรากลับด้วยได้มั๊ย เราลืมเอาร่มมา”	(ผู้พูดชาวไทย)
ตัวอย่าง ค.	“ขอโทษนะ ฉันสามารถไปกับคุณได้ไหม”	(ผู้พูดชาวเกาหลี)
ตัวอย่าง ง.	“ดิฉันไม่เอาร่มมา ไปด้วยกันกับคุณได้ไหมคะ”	(ผู้พูดชาวเกาหลี)

จากตัวอย่างข้างต้นจะสังเกตเห็นได้ว่าผู้พูดชาวเกาหลีใช้กลวิธีการขอร้องที่อาจไม่เหมาะสมกับสถานการณ์การขอร้องหรือดูไม่เป็นธรรมชาติในภาษาไทยโดยใช้กลวิธีการขอร้องที่สุภาพมากจนเกินไป กล่าวคือในสถานการณ์การขอร้องดังกล่าวผู้พูดและผู้ฟังมีสถานภาพทางสังคมเท่ากันคือเป็นนักศึกษา นอกจากนี้ทั้งสองฝ่ายไม่มีระยะห่างทางสังคมหรือกล่าวอีกนัยคือทั้งสองคนเป็นเพื่อนสนิทกัน อีกทั้งเรื่องและผู้พูดขอให้ผู้ฟังช่วยเหลือนั้นก็ไม่ใช่เรื่องที่ยากลำบากเกินความสามารถของผู้ฟังโดยเป็นเพียงการขอติดรถเพื่อกลับหอพักในวันที่ฝนตกหนัก ดังนั้นการที่ผู้พูดชาวเกาหลีในตัวอย่าง ค. ใช้รูปประโยคแสดงการขอโทษว่า “ขอโทษนะ” ก่อนที่จะกล่าวถ้อยคำแสดงการขอร้อง และใช้คำกริยา “สามารถ” และคำสรรพนาม “คุณ” ในส่วนที่เป็นถ้อยคำแสดงการขอร้อง เช่นเดียวกับผู้พูดชาวเกาหลีในตัวอย่าง ง. ที่ใช้คำสรรพนาม “ดิฉัน” และ “คุณ” ในการขอร้องเพื่อนสนิทให้ขับรถไปส่งตนที่หอพักนั้นดูเป็นการใช้วัจนกรรมการขอร้องที่สุภาพมากเกินและไม่เหมาะสมกับคู่สนทนาเมื่อเปรียบเทียบกับตัวอย่างวัจนกรรมการขอร้องของผู้พูดชาวไทยในตัวอย่าง ก. และ ข. ที่ใช้วัจนกรรมการขอร้องที่เหมาะสมกับคู่สนทนาและเป็นธรรมชาติมากกว่า

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์กลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดภาษาไทยชาวเกาหลีและจะนำผลการวิเคราะห์กลวิธีการขอร้องของผู้พูดทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน เพื่อให้เห็นถึงลักษณะทางวัจนปฏิบัติของผู้พูดทั้งสองกลุ่ม รวมไปถึงลักษณะทางอันตรภาษาของผู้พูดชาวเกาหลี โดยคาดหวังว่าผลการศึกษาจะช่วยให้เข้าใจการใช้กลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดภาษาไทยชาวเกาหลีมากยิ่งขึ้นและน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการสอนภาษาไทยให้แก่ นักศึกษาชาวเกาหลีด้วยเช่นกัน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้มีสองประการ ได้แก่

2.1 เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดภาษาไทยชาวเกาหลี

2.2 เพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวไทยและกลวิธีการขอร้องของผู้พูดภาษาไทยชาวเกาหลี

3. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ รายละเอียดของกลุ่มข้อมูลวิจัย เครื่องมือในการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัยมีดังต่อไปนี้

3.1 กลุ่มข้อมูลวิจัย

ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมจากกลุ่มข้อมูล 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มข้อมูลผู้พูดชาวไทยและกลุ่มข้อมูลผู้พูดภาษาไทยชาวเกาหลี (ผู้พูดชาวเกาหลี) ระหว่างเดือนมีนาคม-มิถุนายน พ.ศ. 2563 โดยก่อนที่จะเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลวิจัยให้กลุ่มข้อมูลได้เข้าใจและสอบถามความยินยอมที่จะให้ข้อมูลตามหลักเกณฑ์ของจริยธรรมวิจัยในคน โดยได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนเลขที่ MU-CIRB 2020/011.2001 รายละเอียดด้านประชากรของกลุ่มข้อมูลแต่ละกลุ่มมีดังต่อไปนี้

1) กลุ่มข้อมูลผู้พูดชาวไทย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่เรียนวิชาเอกภาษาไทยซึ่งกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในประเทศไทยที่ผู้วิจัยสังกัดอยู่ จำนวน 25 คน จำแนกเป็นเพศชาย 5 คน และเพศหญิง 20 คน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้กลุ่มข้อมูลที่มีช่วงอายุเดียวกันและมีจำนวนผู้บอกข้อมูลที่เท่ากับกับกลุ่มข้อมูลที่เป็นผู้พูดชาวเกาหลี

2) กลุ่มข้อมูลผู้พูดชาวเกาหลี ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาชาวเกาหลีที่เรียนวิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 3 ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในสาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 25 คน จำแนกเป็นเพศชาย 6 คน และเพศหญิง 19 คน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้กลุ่มข้อมูลที่มีช่วงอายุเดียวกันและมีจำนวนผู้บอกข้อมูลที่เท่ากับกับกลุ่มข้อมูลผู้พูดชาวไทย โดยกลุ่มข้อมูลชาวเกาหลีทุกคนเริ่มเรียนภาษาไทยพร้อมกันตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 และยังไม่มีการไปศึกษาแลกเปลี่ยนที่ประเทศไทย (นักศึกษาจะไปศึกษาแลกเปลี่ยนที่ประเทศไทยเมื่อเรียนจบชั้นปีที่ 3 และกำลังจะขึ้นชั้นปีที่ 4) นอกจากนี้นักศึกษาเพศชายที่เป็นกลุ่มข้อมูลยังไม่ได้เข้ารับการบรรจุเป็นทหาร จึงมีระดับความรู้ภาษาไทยที่เท่าเทียมกันทั้งกลุ่ม

เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกกลุ่มข้อมูลผู้พูดชาวเกาหลีที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เนื่องจากผู้เข้าร่วมการวิจัยต้องให้ข้อมูลด้วยการเขียนคำตอบในแบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนาซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ นักศึกษากลุ่มดังกล่าวจึงมีความเหมาะสมที่จะเป็นกลุ่มข้อมูลวิจัย เพราะนอกจากจะมีความรู้ภาษาไทยในระดับที่สามารถอ่านและเข้าใจสถานการณ์การขอร้องที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามแล้วยังมีความสามารถที่จะสื่อสารความคิดของตนผ่านการเขียนคำตอบในแบบสอบถามเป็นภาษาไทยได้

อย่างไรก็ตาม ในการศึกษาที่ผู้วิจัยจะไม่นำตัวแปรด้านเพศของผู้ให้ข้อมูลมาเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์ เนื่องจากพิจารณาแล้วเห็นว่าลักษณะทางภาษาในการกล่าววิจารณ์ขอร้องของกลุ่มข้อมูลเพศชายและเพศหญิงไม่ได้มีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัด

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลวิจัยด้วยแบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนา (Discourse Completion Test - DCT) โดยเห็นว่าแบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนาเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้ เนื่องจากสามารถควบคุมตัวแปรทางสังคม ซึ่งได้แก่ ระยะห่างทางสังคม (Social distance) อำนาจหรือสถานภาพทางสังคม (Power) และระดับของการรบกวน (Rank of imposition) นอกจากนี้ยังสามารถควบคุมจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามและระยะเวลาในการเก็บข้อมูลได้ ประโยชน์อีกประการหนึ่งของแบบสอบถามชนิดนี้คือเป็นวิธีการเพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ศึกษาวัฒนธรรมเดียวกันในหลายๆ ภาษาเพื่อการเปรียบเทียบต่างได้ (สุจริตลักษณ์ ดีผดุง, 2549)

แบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนาที่ใช้ในงานวิจัยนี้ปรับใช้จากแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยของยั้งยศกันจินะ (Kanchina, 2019) เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาเปรียบเทียบการใช้วัจนกรรมการขอร้องในภาษาไทยของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดชาวต่างประเทศและมีการกำหนดปัจจัยทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การขอร้องในบริบทเดียวกัน โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มข้อมูลที่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย โดยกลุ่มข้อมูลจะได้รับแบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนาที่มีการระบุสถานการณ์การขอร้องเป็นภาษาไทยทั้งหมด 12 สถานการณ์ เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามอ่านสถานการณ์การขอร้องเข้าใจแล้วก็จะต้องเขียนถ้อยคำแสดงการขอร้องที่ตนเห็นว่าเหมาะสมกับสถานการณ์การขอร้องที่กำหนดในพื้นที่ว่างที่เว้นไว้ให้

จากการเก็บข้อมูลปรากฏว่ามีนักศึกษาชาวไทยตอบแบบสอบถามทั้งหมด 25 ชุดและนักศึกษาชาวเกาหลีตอบแบบสอบถามทั้งหมด 25 ชุด รวมจำนวนแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยนี้เป็น 50 ชุด โดยในแบบสอบถาม 1 ชุด มีสถานการณ์การขอร้อง 12 สถานการณ์ จึงทำให้ได้วัจนกรรมการขอร้องจำนวนทั้งหมด 600 ถ้อยคำ ทั้งนี้ในแต่ละถ้อยคำสามารถจำแนกองค์ประกอบของวัจนกรรมการขอร้องได้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปริมาณคำตอบที่ผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนเขียนตอบในแบบสอบถาม

3.3 วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยขั้นตอนการทบทวนแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ขั้นตอนการเก็บข้อมูลวิจัย ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลและขั้นตอนการสรุปผลการวิจัย รายละเอียดของแต่ละขั้นตอนมีดังต่อไปนี้

3.3.1 ขั้นตอนการทบทวนแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่จะนำมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ซึ่งได้แก่ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับวัจนกรรม (Speech acts) และวัจนกรรมการขอร้อง (Speech act of requests) แนวคิดเรื่องประเภทของกลยุทธ์การขอร้อง (Request strategy types) รวมไปถึงแนวคิดเรื่องหน้าและความสุภาพ (Face and politeness)

3.3.2 ขั้นตอนการเก็บข้อมูลถ้อยคำแสดงวัจนกรรมการขอร้อง

3.3.2.1 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลถ้อยคำแสดงวัจนกรรมการขอร้องแบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนาจากผู้ให้ข้อมูลสองกลุ่ม ได้แก่ นักศึกษาชาวไทยที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยและนักศึกษาชาวเกาหลีที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทย จำนวนกลุ่มละ 25 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 50 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลถ้อยคำแสดงวัจนกรรมการขอร้องที่จะสามารถนำมาวิเคราะห์และเปรียบเทียบลักษณะทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ได้

3.3.2.2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนาที่กำหนดสถานการณ์การขอร้องไว้ 12 สถานการณ์ซึ่งแต่ละสถานการณ์จะแปรไปตามปัจจัยด้านระยะห่างทางสังคม (Social distance) อำนาจหรือสถานภาพทางสังคม (Power) และระดับของการรบกวน (Rank of imposition) ตามที่บราวน์และเลวินสัน (Brown & Levinson, 1987) ได้เสนอไว้ โดยผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนาของยั้งยศ กันจินะ (Kanchina, 2019) เนื่องจากเป็นงานวิจัยที่เน้นศึกษาเปรียบเทียบการใช้วัจนกรรมการขอร้องในภาษาไทยของผู้พูดชาวไทยเปรียบเทียบกับผู้พูดชาวเอเชียเหมือนกัน ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้แก่ผู้ให้ข้อมูลทั้ง 50 คน โดยแต่ละคนจะต้องตอบแบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนาที่มีสถานการณ์การขอร้อง 12 สถานการณ์ ทำให้ผู้วิจัยได้ถ้อยคำแสดงการขอร้องทั้งหมด 600 ถ้อยคำ

3.3.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลการวิจัยได้ครบถ้วนแล้ว ขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.3.3.1 เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลได้เขียนคำตอบลงในแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงนำเอาข้อมูลดังกล่าวมาพิมพ์ลงในโปรแกรม Microsoft Excel เพื่อให้สะดวกในการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รักษาวิธีการเขียนสะกดคำตามข้อความต้นฉบับที่กลุ่มข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มได้เขียนคำตอบลงในแบบสอบถาม อย่างไรก็ตามขอบเขตของงานวิจัยนี้มุ่งศึกษากลิ่นวิธีการขอร้องเท่านั้น ไม่ได้ศึกษาลักษณะการใช้ภาษาไทยที่ไม่ถูกต้องตามหลักภาษา ดังนั้นการเขียนสะกดคำและการลำดับคำที่ไม่ถูกต้องของกลุ่มข้อมูลชาวเกาหลีจึงไม่นำมาวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้

3.3.3.2 ผู้วิจัยวิเคราะห์โครงสร้างของวัจนกรรมการขอร้องด้วยการแบ่งถ้อยคำตามเกณฑ์หน้าที่ของถ้อยคำในการกล่าววัจนกรรมการขอร้อง ได้แก่ ถ้อยคำที่ทำหน้าที่เป็นส่วนเสริมของการขอร้อง (Supportive move) และถ้อยคำที่ทำหน้าที่เป็นส่วนหลักของการขอร้อง (Head act)

3.3.3.3 ผู้วิจัยจัดจำแนกชนิดของส่วนหลักของการขอร้องและวิเคราะห์ส่วนประกอบและหน้าที่ของส่วนประกอบต่างๆ ที่ปรากฏในส่วนเสริมของการขอร้อง เพื่อนำไปสู่การศึกษากลิ่นวิธีการขอร้องของผู้พูดแต่ละกลุ่มต่อไป

3.3.3.4 ผู้วิจัยนำผลการศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดชาวเกาหลีมาเปรียบเทียบกันและนำเสนอผลการศึกษา

3.3.4 ขั้นตอนการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปและอภิปรายผลการวิจัย พร้อมทั้งระบุปัญหาและข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

4. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์

แนวคิดหรือทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้แก่ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับวัจนกรรม (Speech acts) และวัจนกรรมการขอร้อง (Speech act of requests) ที่ออสติน (Austin, 1975) และเซิร์ล (Searle, 1976, 1969) ได้เสนอไว้ แนวคิดหรือทฤษฎีเรื่องการจัดจำแนกกลวิธีการขอร้องตามระดับความตรงไปตรงมาของการขอร้องที่บลูม-กุลกาและโอชเตน (Blum-Kulka & Olshtain, 1984) บลูม-กุลกา, เฮาส์และแคสเปอร์ (Blum-Kulka, House, & Kasper 1989) และยั้งยศ กันจินะ (Kanchina, 2019) ได้เสนอไว้ รวมไปถึงแนวคิดเรื่องหน้า (Face) และความสุภาพ (Politeness) ของบราวน์และเลวินสัน (Brown & Levinson, 1987) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 วจนกรรม (Speech acts) และวจนกรรมการขอร้อง (Speech act of requests)

ออสติน (Austin, 1975) ได้เสนอแนวคิดเรื่องวจนกรรมไว้ในหนังสือ *How to Do Things with Words* โดยกล่าวว่าเราสามารถทำอะไรหรือก่อให้เกิดการกระทำต่าง ๆ ได้ด้วยการกล่าวถ้อยคำ เช่น

กล่าวว่า “ข้าพเจ้ายอมรับผู้หญิงคนนี้ในฐานะภรรยาอย่างถูกต้องตามกฎหมาย” เป็นการกล่าวถ้อยคำเนื่องในพิธีมงคลสมรส

กล่าวว่า “ข้าพเจ้าขอตั้งชื่อเรื่อนี้ว่าควีนอลิซาเบธ” เป็นการกล่าวถ้อยคำในขณะที่ขวังขวดลงไปบนหัวเรือ

กล่าวว่า “ข้าพเจ้าขอยกให้นาฬิกาของข้าพเจ้าให้พี่ชาย” เป็นการกล่าวถ้อยคำในพินัยกรรม

กล่าวว่า “ฉันขอพนัน 6 เพนนีว่าพรุ่งนี้ฝนจะตก” เป็นการกล่าวถ้อยคำเพื่อให้เกิดการพนัน

ทั้งนี้การกล่าววจนกรรมจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 3 ชั้น กล่าวคือ

ชั้นที่ 1) การกล่าวถ้อยคำ (Locutionary act) เกิดขึ้นเมื่อเรากล่าวถ้อยคำออกไป เช่น ผู้ชายคนหนึ่งพูดว่า “ยิงเธอ!” ก็คือเขาหมายความว่าให้ “ยิง” ไปที่ “เธอ”

ชั้นที่ 2) การสื่อเจตนา (Illocutionary act) เกิดขึ้นเมื่อเราแสดงเจตนาลงไปในถ้อยคำนั้น เช่น เขากระตุ่น (หรือแนะนำ หรือสั่ง) ให้ผมยิงเธอ

ชั้นที่ 3) ผลของถ้อยคำ (Perlocutionary act) เกิดขึ้นเมื่อเรากล่าวถ้อยคำแล้วถ้อยคำเหล่านั้นส่งผลต่อความรู้สึก ความคิด หรือการกระทำของผู้รับสารหรือผู้พูดหรือบุคคลอื่น เช่น เขาโน้มน้าวให้ผมยิงเธอ หรือเขาทำให้ผม (หรือบังคับให้ผมต้อง) ยิงเธอ

ในภายหลัง เซิร์ล (Searle, 1969, 1976) ได้นำแนวคิดเรื่องวจนกรรมนี้มาพัฒนาขึ้นเป็นทฤษฎีวจนกรรม โดยได้เสนอการจัดจำแนกชนิดของวจนกรรมขึ้นโดยมุ่งเน้นที่ชั้นที่ 2 คือการสื่อเจตนาเป็นหลัก ชนิดของวจนกรรมที่ได้นำเสนอไว้มีดังต่อไปนี้

วจนกรรมบอกกล่าว (Representatives) เป็นวจนกรรมที่ยึดโยงตัวผู้พูดด้วยค่าความจริงของประพจน์ที่แสดงออกมาโดยผู้ที่เกี่ยวข้องกับวจนกรรมนี้ สามารถประเมินค่าประพจน์ได้ด้วยค่าความเป็นจริงหรือเป็นเท็จ

วจนกรรมกำหนดให้ทำ (Directives) เป็นวจนกรรมที่มีการสื่อเจตนาในแง่มุ่งให้ผู้พูดพยายามที่จะให้ผู้ฟังทำอะไรบางประการ เช่น เชิญชวนหรือเสนอแนะให้ใครทำอะไร ยินกรานให้ใครทำอะไร ขอ ขอร้อง สั่ง ฝ่าฝืน ทำ และท้าทาย รวมไปถึงการตั้งคำถามด้วย

วจนกรรมผูกมัด (Commissives) เป็นวจนกรรมที่มีการสื่อเจตนาในแง่มุ่งให้ผู้พูดผูกมัดตนเองเข้ากับผลของการกระทำในอนาคต เช่น การสัญญา การสาบาน และการปฏิญาณตน เป็นต้น

วจนกรรมแสดงความรู้สึก (Expressives) เป็นวจนกรรมที่มีการสื่อเจตนาในแง่มุ่งให้ผู้พูดแสดงให้เห็นถึงสภาวะทางจิตใจโดยแสดงออกอย่างจริงใจในเนื้อความของประพจน์นั้น ๆ เช่น การขอบคุณ การขอโทษ การแสดงความยินดี การแสดงความเสียใจ การแสดงการต้อนรับ เป็นต้น

วจนกรรมประกาศ (Declarations) เป็นวจนกรรมที่แสดงให้เห็นว่าผู้พูดได้ทำให้เนื้อความของประพจน์และความเป็นจริงของโลกมาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันจนบรรลุวัตถุประสงค์ในการกล่าวถ้อยคำ เช่น ถ้าใครคนหนึ่งกล่าวแต่งตั้งใครอีกคนหนึ่งเป็นหัวหน้าได้ประสบความสำเร็จ คนที่ถูกแต่งตั้งก็จะได้เป็นหัวหน้าจริง ๆ

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัจนกรรมการขอร้อง เซิร์ล (Searle, 1976) ได้กล่าวถึงวัจนกรรมการขอร้องไว้ว่าเป็นวัจนกรรมประเภทกำหนดให้ทำโดยผู้พูดมีการสื่อเจตนาด้วยการพยายามให้ผู้ฟังทำอะไรบางอย่างให้ผู้พูด

นอกจากนี้ ทรอซบอร์ก (Trosborg, 1995) ได้นิยามการขอร้องไว้ว่าเป็นการใช้ถ้อยคำเพื่อสื่อเจตนาว่าผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังทำอะไรบางอย่างให้แก่ผู้พูดซึ่งผลประโยชน์ที่เกิดจากการกระทำนั้นเกิดขึ้นแก่ผู้พูด อย่างไรก็ตามหากมองด้วยมุมมองของบราวน์และเลวินสัน (Brown & Levinson, 1978) การขอร้องจะถือว่าเป็นวัจนกรรมที่คุกคามหน้าผู้ฟัง เนื่องจากเป็นการบีบบังคับให้ผู้ฟังทำตามที่ผู้พูดต้องการ ดังนั้น บลูม-กุลกาและโอชเตน (Blum-Kulka & Olshtain, 1984) จึงได้เสนอว่าผู้พูดสามารถปรับแต่งถ้อยคำแสดงการขอร้องของตนตามปัจจัยหรือตัวแปรทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การขอร้อง เพื่อให้การขอร้องของตนประสบความสำเร็จและมีความสุขภาพในการสื่อสาร

จากแนวคิดเรื่องวัจนกรรมและวัจนกรรมการขอร้องข้างต้น ผู้วิจัยได้นิยามความหมายของวัจนกรรมการขอร้องไว้ว่าเป็นวัจนกรรมประเภทกำหนดให้ทำโดยผู้พูดจะสื่อเจตนาให้ผู้ฟังทำอะไรบางอย่างให้แก่ผู้พูด ทั้งนี้การกล่าวถึงวัจนกรรมการขอร้องถือว่าเป็นวัจนกรรมที่คุกคามหน้าของผู้ฟัง ดังนั้นผู้พูดจึงจำเป็นต้องใช้กลวิธีทางภาษามาช่วยลดการคุกคามหน้าเพื่อให้วัจนกรรมการขอร้องของตนประสบความสำเร็จและมีความสุขภาพในการสื่อสาร ทั้งนี้กลวิธีทางภาษาที่จะช่วยลดการคุกคามหน้าในที่นี้เรียกว่ากลวิธีการขอร้อง (Request strategy)

4.2 ประเภทของกลวิธีการขอร้อง (Request strategy types)

บลูม-กุลกาและโอชเตน (Blum-Kulka & Olshtain, 1984) ได้เสนอระดับความตรงไปตรงมาในการขอร้องไว้ 3 ระดับ โดยระดับความตรงไปตรงมาในการขอร้องนี้จะสัมพันธ์กับระดับของความสุขภาพในการสื่อสาร กล่าวคือระดับแรกเป็นระดับที่ตรงที่สุด (Most direct, explicit level) มีระดับของความสุขภาพน้อยที่สุด แสดงผ่านถ้อยคำแสดงการขอร้องหรือสั่งให้ทำ ระดับที่สองคือระดับอ้อมที่มีแบบแผน (Conventionally indirect level) เป็นระดับที่มีความสุขภาพมากขึ้นโดยเป็นการกล่าวถ้อยคำแสดงการขอร้องแบบอ้อมและให้ผู้ฟังตีความเอาเองว่าเป็นการขอร้อง อย่างไรก็ตาม ถ้อยคำที่ใช้ในการขอร้องประเภทนี้จะเป็นรูปภาษาที่มีลักษณะเป็นแบบแผนตายตัวที่ใช้สื่อสารกันในสังคม ผู้ฟังจึงสามารถเข้าใจวัจนกรรมการขอร้องได้ไม่ยาก ส่วนระดับสุดท้ายคือระดับอ้อมที่ไม่มีแบบแผน (Non-conventional indirect level) ซึ่งเป็นรูปแบบการกล่าววัจนกรรมการขอร้องที่อ้อมที่สุดและมีความสุขภาพมากที่สุด กล่าวคือ เป็นการกล่าวถ้อยคำแสดงการขอร้องแบบอ้อมมากโดยผู้ฟังต้องตีความเอาเองจากบริบทว่าเป็นการขอร้อง ทั้งนี้ผู้ฟังอาจจะตีความการขอร้องได้หรืออาจจะตีความการขอร้องไม่ได้เนื่องจากผู้พูดไม่ได้ใช้รูปภาษาที่เป็นแบบแผนตายตัวดังเช่นที่ใช้ในการขอร้องระดับอ้อมที่มีแบบแผน

บลูม-กุลกา, เฮาส์และแคสเปอร์ (Blum-Kulka, House, & Kasper 1989) ได้นำเอาแนวคิดเรื่องระดับความตรงไปตรงมาในการขอร้องทั้ง 3 ระดับมาประยุกต์ใช้กับการจัดจำแนกกลวิธีการขอร้องและนำเสนอกลวิธีการขอร้องประเภทต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(1) กลวิธีแบบตรงไปตรงมา (Direct strategy) ประกอบไปด้วย

- 1) การออกคำสั่ง (Mood derivable) เช่น “Clean up the kitchen.” และ “Move your car.”
- 2) การแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่ (Obligation statements) เช่น “You’ll have to move your car.”

- 3) การใช้คำแสดงการขอร้องอย่างชัดเจน (Explicit performatives) เช่น “I’m asking you to move your car.”
- 4) การใช้คำแสดงความต้องการ (Want statements) เช่น “I would like you to clean the kitchen.” และ “I want you to move your car.”

(2) กลวิธีแบบอ้อมที่มีแบบแผน (Conventional indirect strategy) ประกอบไปด้วย

- 1) การใช้คำแสดงการกลบเกลื่อน (Hedged performatives) เช่น “I would like to ask you to move your car.”
- 2) การใช้คำถาม (Query preparatory) เช่น “Could you clean up the mess in kitchen?” และ “Would you mind moving your car?”
- 3) การใช้คำแสดงการแนะนำ (Suggestory formula) เช่น “How about cleaning up? และ “Why don’t you come and clean up the mess you made last night?”

(3) กลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผน (Non-conventional indirect strategy) ประกอบไปด้วย

- 1) การกล่าวเป็นนัยอย่างชัดเจน (Strong hints) เช่น “You’ve left the kitchen in a right mess.”
- 2) การกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจน (Mild hints) เช่น “We don’t want any crowding.”
(ในการขอร้องให้ย้ายที่จอดรถ)

การจัดจำแนกกลวิธีการขอร้อง (Request strategy types) ของบลูม-กุลกาและโอชเตน (Blum-Kulka & Olshtain, 1984) และบลูม-กุลกา, เฮาส์และแคสเปอร์ (Blum-Kulka, House, & Kasper 1989) จะเน้นการวิเคราะห์วัจนกรรมการขอร้องในภาษาอังกฤษเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าสามารถนำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับการจัดจำแนกกลวิธีการขอร้องในภาษาไทยได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากงานวิจัยนี้เน้นการวิเคราะห์กลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดชาวเกาหลีซึ่งเป็นกลุ่มข้อมูลผู้ใช้ภาษาในซีกโลกตะวันออก ผู้วิจัยจึงนำแนวทางการวิเคราะห์กลวิธีการขอร้องในภาษาไทยของ ยิงยต กันจินะ (Kanchina, 2019) มาเป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มข้อมูลในงานวิจัยนี้

ยิงยต กันจินะ (Kanchina, 2019) ได้ศึกษาวัจนกรรมการขอร้องของผู้พูดชาวจีนที่เรียนภาษาไทยเปรียบเทียบกับผู้พูดชาวไทยและได้จัดจำแนกกลวิธีการขอร้องในภาษาไทยตามระดับความตรงไปตรงมาในการขอร้องได้ทั้งหมด 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

(1) กลวิธีแบบตรงไปตรงมา (Direct strategy) ประกอบไปด้วย

- 1) การออกคำสั่ง (Mood derivable) เช่น “แกติวสอบวิชาภาษาไทยให้เราหน่อยดิ” และ “กลับไปด้วยนะคะ”
- 2) การใช้คำแสดงการขอร้องอย่างชัดเจน (Explicit performatives) เช่น “ฝากเอางานไปส่งหน่อย” และ “รบกวนช่วยกดชั้น 6 ให้ผมหน่อยครับ”
- 3) การใช้คำแสดงความต้องการ (Want statements) เช่น “หนูอยากยืมเงินอาจารย์ 30,000 บาทไปจ่ายค่าเทอม” และ “อยากได้คนดี”
- 4) การแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่ (Obligation statements) เช่น “พี่จำเป็นต้องยืมรถของน้องจริงๆ”

(2) กลวิธีแบบอ้อมที่มีแบบแผน (Conventional indirect strategy) ประกอบไปด้วย

- 1) การใช้คำถาม (Query preparatory) เช่น “พี่ฝากส่งงานให้หน่อยได้มั๊ย” และ “ขอนั่งรถของคุณได้ไหมครับ”
- 2) การใช้คำแสดงการแนะนำ (Suggestory formula) เช่น “หรืออาจารย์มีทุนการศึกษาที่น่าสนใจเสนอให้ผมยื่นขอทุนบ้างไหมครับ”
- (3) กลวิธีผสม (Hybrid strategy) ซึ่งเป็นกลวิธีที่ผู้พูดเลือกใช้กลวิธีแบบตรงไปตรงมา (Direct strategy) ร่วมกับกลวิธีแบบอ้อมที่มีแบบแผน (Conventional indirect strategy)
- (4) กลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผน (Non-conventional indirect strategy) ในที่นี้พบเพียง ‘การกล่าวเป็นนัยอย่างชัดเจน (Strong hints)’ ยกตัวอย่างเช่น “อาจารย์ครับ ผมคงตรอบเทอมนี้ก่อนเพราะผมไม่มีเงินเลย” (นักศึกษากล่าวว่าเงินกรรมการขอร้องเพื่อขอยืมเงินจากอาจารย์)
- (5) กลวิธีไม่กล่าวถ้อยคำ (Withholding intentions) กล่าวคือผู้พูดเลือกที่จะไม่กล่าวถ้อยคำออกไปโดยเลือกที่จะเงียบหรือเลิกปฏิบัติการขอร้องไปเลย

กล่าวโดยสรุป การจัดจำแนกกลวิธีการขอร้องของบลูม-กุลกาและโอชเตน (Blum-Kulka & Olshtain, 1984) บลูม-กุลกา, เฮาส์และแคสเปอร์ และยียศ กันจินะ (Blum-Kulka, House, & Kasper, 1989; Kanchina, 2019) สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์วัจนกรรมการขอร้องของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดชาวเกาหลีในครั้งนี้ โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นการวิเคราะห์กลวิธีการขอร้องซึ่งจะทำให้เห็นถึงรูปแบบและกลวิธีการขอร้องทั้งที่เป็นลักษณะร่วมที่พบในผู้พูดทั้งสองกลุ่มและลักษณะเฉพาะของผู้พูดแต่ละกลุ่ม

4.3 แนวคิดเรื่องหน้าและความสุภาพ (Face and politeness)

บราวน์และเลวินสัน (Brown & Levinson, 1978) ได้นำแนวคิดเรื่อง “หน้า” ของกอฟฟ์แมน (Goffman, 1967) มาอธิบายแนวคิดเรื่อง ความสุภาพโดยเชื่อมโยงถึงความต้องการหน้าทั้งสองด้านของมนุษย์ ซึ่งได้แก่ ความต้องการหน้าด้านบวก (positive face want) และความต้องการหน้าด้านลบ (negative face want) โดยอธิบายว่า ความต้องการหน้าด้านบวกคือความต้องการพื้นฐานที่อยากจะให้ผู้อื่นชื่นชมคุณสมบัติที่ตนเองมี ส่วนความต้องการหน้าด้านลบคือความต้องการพื้นฐานที่จะไม่ถูกผู้ใดรบกวนหรือลดทอนสิทธิส่วนบุคคล ทั้งนี้แนวคิดเรื่องหน้าจะเชื่อมโยงกับแนวคิดเรื่องการคุกคามหน้าซึ่งเกิดจากการกล่าววัจนกรรมต่าง ๆ ที่คุกคามหน้าผู้ฟัง (face threatening act) เนื่องจากหน้าเป็นสิ่งที่ไม่มีนง เสียไป หรือเพิ่มพูนได้ เมื่ออยู่ในสถานการณ์การสื่อสารที่เป็นการคุกคามหน้าผู้พูดจะเลือกใช้กลวิธีความสุภาพซึ่งก็คือวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้ใช้ภาษาเลือกใช้ในการสื่อสารเพื่อให้การสื่อสารของตนสัมฤทธิ์ผล ดังนั้นผู้พูดจึงจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงหรือลดการกระทำที่ผู้อื่นต้องเสียหน้าด้วยกลวิธีความสุภาพทางภาษา

กลวิธีความสุภาพ (Politeness strategy) แบ่งเป็นกลวิธีตรงประเด็น (On record) ซึ่งประกอบด้วยกลวิธีตรงประเด็นแบบมีการตกแต่งคำพูด (redressive on record) แยกย่อยได้เป็นกลวิธีความสุภาพด้านบวก (Positive politeness strategies) คือพฤติกรรมที่แสดงความเป็นมิตรและแสดงความตกลงขบขัน และกลวิธีความสุภาพด้านลบ (Negative politeness strategies) คือพฤติกรรมที่แสดงความเคารพนับถือ ไม่บีบบังคับผู้ฟัง ส่วนกลวิธีตรงประเด็นประเภทที่สองคือกลวิธีตรงประเด็นแบบไม่มีการตกแต่งคำพูด (bald on record) ยกตัวอย่างเช่น การใช้ประโยคคำสั่ง เช่น “กระโดด!” “Have tea!” เป็นต้น

จากแนวคิดเรื่องหน้าและความสุภาพข้างต้น วัจนกรรมการขอร้องจึงเป็นวัจนกรรมที่คุกคามหน้าผู้ฟัง โดยเฉพาะหน้าด้านลบ กล่าวคือเป็นการรบกวนหรือลดทอนสิทธิส่วนบุคคล ดังนั้นผู้พูดอาจเลือกใช้กลวิธีทางภาษา เพื่อลดการคุกคาม เช่น กลวิธีความสุภาพด้านบวกซึ่งเน้นการแสดงความเป็นมิตร ความเป็นพวกเดียวกัน เน้นที่ความต้องการสิ่งเดียวกัน รวมไปถึงการแสดงความตกลงขบขัน (friendly and joking behavior) เช่น การแสดงความสนใจหรือใส่ใจในตัวผู้ฟัง การแสดงอารมณ์ความรู้สึกเกินจริง การเห็นว่าผู้พูดมีความสนใจหรือห่วงใยผู้ฟัง การใช้รูปภาษาแสดงอัตลักษณ์ภายในกลุ่ม และการแสดงการเห็นด้วยโดยกล่าวซ้ำหรือพูดในประเด็นที่ไม่ทำให้เกิดการขัดแย้งหรือทะเลาะวิวาทกัน เป็นต้น ส่วนกลวิธีความสุภาพด้านลบจะเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้พูดมีความนับถือผู้ฟัง (respective behavior) เพื่อลดการคุกคามหน้าและไม่บีบบังคับผู้ฟัง เช่น การใช้รูปภาษาแบบอ้อมแต่เป็นที่เข้าใจกัน การใช้รูปภาษาแสดงการกลบเกลื่อน (hedge) การกล่าวในเชิงมองโลกในแง่ร้าย การลดระดับการคุกคามโดยการใช้คำที่แสดงว่าการคุกคามหน้านั้นเป็นเพียงการรบกวนเพียงเล็กน้อยและการใช้รูปภาษาแสดงความนับถือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ผู้พูดกล่าวต่อมตัวและกล่าวยกย่องผู้ฟัง รวมไปถึงการใช้คำแสดงความสุภาพในภาษา เช่น ในภาษาไทยใช้คำว่า *คะ คะ ครับ* หรือการใช้คำเรียกขานและคำสรรพนาม เช่น *ผม ดิฉัน* และ *หนู* เป็นต้น

นอกจากนี้ผู้พูดอาจใช้กลวิธีแบบไม่ตรงประเด็น (Off record) ซึ่งเป็นกลวิธีที่อาจจะดูเหมือนไม่เกี่ยวข้องกับวัจนกรรมนั้นโดยตรง กล่าวคือผู้พูดไม่ได้กล่าวถ้อยคำที่แสดงเจตนาของตนออกมาโดยตรงแต่ผู้ฟังต้องตีความเองว่าผู้พูดต้องการสื่อสารอะไร เช่น กลวิธีการแฉความ กลวิธีการโยนความสัมพันธ์ กลวิธีการสื่อมูลบท กลวิธี การพูดน้อยกว่าความเป็นจริง กลวิธีการพูดเกินความเป็นจริง และกลวิธีการใช้สำนักรันด์ เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป แนวคิดเรื่องหน้าและความสุภาพสามารถใช้เป็นแนวทางในการอธิบายรูปแบบและกลวิธีทางภาษาที่แสดงผ่านกลวิธีการขอร้องซึ่งช่วยลดการคุกคามหน้าของผู้ฟังหรือในบางกรณีอาจใช้เพื่อเพิ่มหน้าให้แก่ผู้ฟังได้ เช่น การยกย่องชื่นชมผู้ฟัง เป็นต้น โดยรูปแบบและกลวิธีทางภาษาดังกล่าวจะทำให้วัจนกรรมการขอร้องมีความสุภาพและประสบความสำเร็จตามที่ผู้พูดต้องการ

5. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์กลวิธีการขอร้องของผู้พูดทั้งสองกลุ่มพบว่าผู้พูดชาวไทยและผู้พูดชาวเกาหลีใช้กลวิธี การขอร้องหลัก 4 ประเภทเหมือนกัน ได้แก่ 1) การใช้กลวิธีการขอร้องแบบตรงไปตรงมา (Direct strategy) 2) กลวิธีการขอร้องแบบอ้อมที่มีแบบแผน (Conventional indirect strategy) 3) กลวิธีการขอร้องแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผน (Non-conventional indirect strategy) และ 4) กลวิธีการขอร้องแบบไม่กล่าวถ้อยคำ (Withholding intentions) อย่างไรก็ตามเมื่อวิเคราะห์การใช้กลวิธีการขอร้องประเภทย่อย พบว่ามีเพียงผู้พูดชาวเกาหลีที่ใช้กลวิธี การขอร้องแบบตรงไปตรงมาประเภทย่อยการแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่ (Obligation statements) รายละเอียดของ กลวิธีการขอร้องทั้งหมดที่พบในงานวิจัยนี้มีดังต่อไปนี้

5.1 กลวิธีแบบตรงไปตรงมา (Direct strategy)

ในการกล่าววัจนกรรมการขอร้องนั้น ผู้พูดอาจใช้กลวิธีการขอร้องแบบตรงไปตรงมาเพื่อให้การขอร้องของตนสัมฤทธิ์ผลโดยผู้พูดอาจใช้คำแสดงการขอร้องให้เห็นอย่างชัดเจนหรือไม่ก็ได้ แต่เมื่อพิจารณาถ้อยคำแสดงการ

ขอร้องก็จะพบว่าผู้พูดแสดงเจตนาการขอร้องให้เห็นอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามการใช้กลวิธีการขอร้องแบบตรงไปตรงมาย่อมจะก่อให้เกิดการคุกคามหน้าผู้ฟังสูง ผู้พูดจึงเลือกใช้กลวิธีแบบตรงไปตรงมากับสถานการณ์ที่มีระดับของปัจจัยทางสังคม ซึ่งได้แก่ ระยะห่างทางสังคมระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง อำนาจหรือสถานภาพทางสังคมระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง และระดับของการรบกวนอยู่ในระดับต่ำ

ผลการศึกษาพบว่าผู้พูดชาวไทยใช้กลวิธีการขอร้องแบบตรงไปตรงมาทั้งหมด 3 กลวิธี ส่วนผู้พูดชาวเกาหลีใช้กลวิธีการขอร้องแบบตรงไปตรงมาทั้งหมด 4 กลวิธี ดังต่อไปนี้

5.1.1 การใช้คำแสดงการขอร้องอย่างชัดเจน (Explicit performatives)

ในการกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมานั้น ผู้พูดอาจใช้คำแสดงการขอร้องอย่างชัดเจนจากการศึกษาพบว่าผู้พูดชาวไทยใช้คำแสดงการขอร้อง *ขอ ขออนุญาต ขอยืม ขอร้อง ขอรบกวน ช่วย ผาก ยืม และรบกวน* ส่วนผู้พูดชาวเกาหลีใช้คำแสดงการขอร้อง *กรุณา ขอ ขอยืม ขอร้อง ช่วย ช่วยด้วย โปรด ผาก ยืม รบกวนวาน ยกตัวอย่างได้ดังนี้*

ตัวอย่าง 1 ผู้พูดชาวไทย

“*ผากส่งการบ้านหน่อยนะ*”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาโดยใช้คำแสดงการขอร้องอย่างชัดเจน นั่นก็คือคำว่า *ผาก* เพื่อให้ผู้ฟังนำการบ้านไปส่งแทนตน อย่างไรก็ตามผู้พูดได้ใช้คำลดปริมาณ (Understater) *หน่อย* ประกอบถ้อยคำเพื่อช่วยลดระดับของการรบกวนและลดการคุกคามหน้าของผู้ฟัง ทั้งนี้ ยิ่งยศกันจีนะ (Kanchina, 2019) พบว่าการใช้คำลดปริมาณดังกล่าวจัดเป็นกลวิธีความสุภาพทางภาษาที่ผู้พูดใช้ประกอบการกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาและเกิดขึ้นด้วยความถี่สูง

ตัวอย่าง 2 ผู้พูดชาวไทย

“*จะกลับหอเลยรีเปลา ขอติตรถไปด้วยดิ*”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาโดยใช้คำแสดงการขอร้องอย่างชัดเจน นั่นก็คือคำว่า *ขอ* ในสถานการณ์ที่ผู้พูดต้องการติตรถของเพื่อนสนิทเพื่อกลับหอพักของตน อย่างไรก็ตามผู้พูดได้ใช้ส่วนเสริมการขอร้องประเภทการตรวจสอบความเป็นไปได้ (Checking on availability) โดยกล่าวว่า *จะกลับหอเลยรีเปลา* เพื่อเป็นการตรวจสอบความสะดวกของผู้ฟัง ส่วนเสริมดังกล่าวจะช่วยลดระดับการรบกวนและลดการคุกคามหน้าผู้ฟังแม้ว่าจะเป็นสถานการณ์การขอร้องที่มีปัจจัยทางสังคมอยู่ในระดับต่ำซึ่งการใช้ส่วนเสริมดังกล่าวช่วยให้การขอร้องมีความสุภาพมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่าง 3 ผู้พูดชาวเกาหลี

“*ช่วยกดปุ่มชั้น 6 ให้หนูหน่อย*”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาโดยใช้คำแสดงการขอร้องอย่างชัดเจน นั่นก็คือคำว่า *ช่วย* เพื่อให้ผู้ฟังกดปุ่มลิฟต์ไปชั้น 6 ตามที่ตนต้องการ อย่างไรก็ตามผู้พูดได้ใช้คำลดปริมาณ (Understater) *หน่อย* ประกอบถ้อยคำเพื่อช่วยลดระดับของการรบกวนและลดการคุกคามหน้าผู้ฟัง การใช้คำดังกล่าวถือว่าเป็นกลวิธีความสุภาพหนึ่งในการกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมา

ตัวอย่าง 4 ผู้พูดชาวเกาหลี

“น้องรัก พอดีพี่ต้องรีบไปซ่อมคอมพิวเตอร์เพราะว่าพรุ่งนี้ต้องส่งรายงานแล้วอะ พี่ขอยืมรถไปซ่อมคอมพิวเตอร์หน่อย”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาโดยใช้คำแสดงการขอร้องอย่างชัดเจน นั่นก็คือคำว่า *ขอยืม* ในสถานการณ์ที่ผู้พูดต้องการยืมรถยนต์ของรุ่นน้องที่สนิทสนมกันเพื่อนำคอมพิวเตอร์ของตนไปซ่อม อย่างไรก็ตามผู้พูดได้ใช้คำลดปริมาณ (Understater) *หน่อย* ประกอบถ้อยคำเพื่อช่วยลดระดับของการรบกวนและลดการคุกคามหน้าผู้ฟัง การใช้คำดังกล่าวเป็นกลวิธีด้านความสุภาพในการกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมา นอกจากนี้ผู้พูดยังใช้การเรียก (Alerter) *น้องรัก* และการให้เหตุผล (Grounder) ว่า *พอดีพี่ต้องรีบไปซ่อมคอมพิวเตอร์เพราะว่าพรุ่งนี้ต้องส่งรายงานแล้วอะ* เพื่อช่วยลดระดับของการรบกวนและลดการคุกคามหน้าผู้ฟังในการกล่าววาทกรรมการขอร้องนี้

5.1.2 การออกคำสั่ง (Mood derivable)

ในการกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมานั้น พบว่าผู้พูดชาวไทยเลือกใช้กลวิธีการขอร้องแบบการออกคำสั่งโดยจะใช้โครงสร้างประโยคคำสั่งซึ่งขึ้นต้นประโยคด้วยคำกริยาและอาจปรากฏคำลงท้ายแสดงคำสั่ง ได้แก่ คำว่า *ดิ* และ *ด้วย* หรือคำลงท้ายแสดงการบอกเล่า ได้แก่ คำว่า *นะ* *ห่า* *อะ* และ *อะ* ส่วนผู้พูดชาวเกาหลีใช้กลวิธีการขอร้องแบบการออกคำสั่งโดยใช้โครงสร้างประโยคคำสั่งซึ่งขึ้นต้นประโยคด้วยคำกริยาและอาจปรากฏคำลงท้ายแสดงคำสั่ง คือคำว่า *สิ* หรือคำลงท้ายแสดงการบอกเล่า คือคำว่า *นะ* ยกตัวอย่างได้ดังนี้

ตัวอย่าง 5 ผู้พูดชาวไทย

“กลับด้วยดิ”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาประเภทย่อยการออกคำสั่งโดยขึ้นต้นประโยคด้วยคำกริยาและใช้คำลงท้ายประโยคว่า *ดิ* ในถ้อยคำที่ว่า *กลับด้วยดิ* เพื่อให้ผู้ฟังซึ่งเป็นเพื่อนสนิทยอมให้ตนติดรถกลับหอพักในวันที่ฝนตกหนัก ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ากลวิธีการขอร้องประเภทนี้จะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่มีปัจจัยทางสังคมอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือผู้พูดและผู้ฟังมีความสนิทสนมกัน มีอำนาจหรือสถานภาพทางสังคมเท่ากัน และเป็นสถานการณ์การขอร้องที่มีระดับของการรบกวนต่ำ กล่าวคือในสถานการณ์นี้ผู้ฟังกำลังจะขับรถกลับหอพักซึ่งเป็นสถานที่เดียวกันกับผู้พูดอาศัยอยู่แล้ว ดังนั้นการรับผู้พูดกลับไปด้วยก็ไม่จำเป็นต้องเพิ่มภาระหรือการรบกวนมาก ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นจึงส่งผลให้ผู้พูดเลือกใช้การขอร้องแบบตรงไปตรงมาประเภทย่อยการออกคำสั่งซึ่งที่ไม่จำเป็นต้องใช้กลวิธีทางภาษาเพื่อให้เกิดความความสุภาพ

ตัวอย่าง 6 ผู้พูดชาวไทย

“(ชื่อ) สอนหน่อย ไม่เข้าใจเลยอะ”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาประเภทย่อยการออกคำสั่งโดยผู้พูดขึ้นต้นประโยคด้วยคำกริยาในถ้อยคำที่ว่า *สอนหน่อย* เพื่อให้ผู้ฟังซึ่งเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกันช่วยสอนบทเรียนที่จะใช้ในการสอบ จากที่กล่าวไปแล้วข้างต้นว่าการกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาในลักษณะนี้เกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ผู้พูดและผู้ฟังมีระยะห่างทางสังคมในระดับต่ำและทั้งสองฝ่ายมีอำนาจหรือสถานภาพทางสังคมเท่ากัน อย่างไรก็ตามสถานการณ์การขอร้องนี้มีระดับของการรบกวนสูง กล่าวคือเป็นสถานการณ์ที่ทั้งผู้พูดและผู้ฟังกำลังจะสอบ การที่ผู้พูดขอร้องให้ผู้ฟังช่วยทบทวนบทเรียนทั้งหมดให้ในระยะเวลาที่จำกัดนั้นเป็นการเพิ่มภาระหรือเป็นการรบกวนผู้ฟังสูง ดังนั้นผู้พูดจึงใช้คำลดปริมาณ (Understater) *หน่อย* ประกอบถ้อยคำเพื่อลดระดับ

ของการรบกวนและใช้ส่วนเสริมการขอร้องประเภทการเรียก (Alerter) ด้วย การเรียกชื่อก่อนกล่าวถ้อยคำและมีการให้เหตุผล (Grounder) ว่า *ไม่เข้าใจเลยอะ* ต่อท้ายถ้อยคำเพื่อเป็นเหตุผลสนับสนุนการขอร้องของตนและเพื่อให้เกิดความสุภาพในการสื่อสาร

ตัวอย่าง 7 ผู้พูดชาวเกาหลี

“ไปด้วยกันสิ”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววัจนกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาประเภทย่อยการออกคำสั่งโดยผู้พูดขึ้นต้นประโยคด้วยคำกริยาและใช้คำลงท้ายประโยคว่า *สิ* เพื่อให้ผู้ฟังซึ่งเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกันพาดนกลับหอพักไปด้วย ข้อมูลแสดงให้เห็นว่าการกล่าววัจนกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาในลักษณะนี้จะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ผู้พูดและผู้ฟังมีระยะห่างทางสังคมในระดับต่ำ กล่าวคือผู้พูดและผู้ฟังมีความสนิทสนมกัน ผู้พูดและผู้ฟังมีอำนาจหรือสถานภาพทางสังคมเท่ากันและเป็นสถานการณ์ที่มีระดับของการรบกวนต่ำ กล่าวคือในสถานการณ์นี้ผู้ฟังกำลังจะขับรถกลับหอพักซึ่งเป็นสถานที่เดียวกันกับที่ผู้พูดอาศัยอยู่แล้ว ดังนั้นการรับผู้พูดกลับไปด้วยก็ไม่น่าจะเพิ่มภาระหรือการรบกวนมาก ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นจึงส่งผลให้ผู้พูดเลือกใช้การขอร้องแบบตรงไปตรงมาประเภทย่อยการออกคำสั่งและไม่มีการปรับแต่งถ้อยคำแสดงการขอร้อง

อย่างไรก็ตาม ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นถึงความบกพร่องในการสื่อสารของผู้พูดชาวเกาหลีและเป็นถ้อยคำแสดงการขอร้องที่ไม่เป็นธรรมชาติในทฤษฎีของเจ้าของภาษาไทย กล่าวคือการกล่าวถ้อยคำว่า “ไปด้วยกันสิ” น่าจะเป็นการที่ผู้พูดใช้เชื่อเชิญหรืออนุญาตให้ผู้อื่นติตรรถของตนไปด้วยมากกว่าที่จะเป็นถ้อยคำที่ผู้ขอร้องในสถานการณ์นี้ใช้ในการขอร้องเพื่อให้ตนสามารถติตรรถผู้อื่นกลับหอพักได้

ตัวอย่าง 8 ผู้พูดชาวเกาหลี

“ส่งการบ้านหน่อยสิ”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววัจนกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาประเภทย่อยการออกคำสั่งโดยผู้พูดขึ้นต้นประโยคด้วยคำกริยาและใช้คำลงท้ายประโยคว่า *สิ* เพื่อให้ผู้ฟังซึ่งเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกันช่วยส่งการบ้านแทนตน จากที่กล่าวไปแล้วข้างต้นว่าการกล่าววัจนกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาในลักษณะนี้จะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ผู้พูดและผู้ฟังมีระยะห่างทางสังคมในระดับต่ำ กล่าวคือผู้พูดและผู้ฟังมีความสนิทสนมกัน ผู้พูดมีอำนาจหรือสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้ฟัง กล่าวคือผู้พูดเป็นรุ่นพี่ของผู้ฟัง และเป็นสถานการณ์ที่มีระดับของการรบกวนต่ำ กล่าวคือในสถานการณ์นี้ผู้ฟังกำลังจะไปมหาวิทยาลัยอยู่แล้ว ดังนั้นการนำการบ้านของผู้พูดไปส่งให้ก็ไม่น่าจะเพิ่มภาระหรือการรบกวนมาก อย่างไรก็ตามสังเกตได้ว่าในสถานการณ์นี้ผู้พูดได้ใช้คำลดปริมาณ (Understater) *หน่อย* ประกอบถ้อยคำเพื่อช่วยลดระดับของการรบกวนและลดการคุกคามหน้าผู้ฟังด้วย

อย่างไรก็ตาม ตัวอย่างนี้เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงการขอร้องที่ไม่เป็นธรรมชาติหรือไม่ชัดเจนในการสื่อความหมายของผู้พูดชาวเกาหลีเนื่องจากถ้อยคำที่ว่า “ส่งการบ้านหน่อยสิ” อาจตีความได้ว่าผู้พูด (ผู้ขอร้อง) ต้องการให้ผู้ฟัง (ผู้ถูกขอร้อง) ส่งการบ้านมาให้ตนเอง ไม่ใช่เป็นการขอร้องเพื่อให้ผู้ฟังนำการบ้านของผู้พูดไปส่งอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยตามที่ผู้พูดต้องการจะสื่อสารก็เป็นได้

5.1.3 การใช้คำแสดงความต้องการ (Want statements)

ในการกล่าววัจนกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมานั้น ผู้พูดอาจใช้คำที่แสดงถึงความต้องการได้โดยตรงจากข้อมูลพบว่าผู้พูดชาวไทยใช้คำแสดงความต้องการสองคำคือคำว่า *อยาก* และ *อยากให้* ส่วนผู้พูดชาวเกาหลีใช้คำแสดงความต้องการสองคำคือคำว่า *อยาก* และ *ต้องการ* ยกตัวอย่างได้ดังนี้

ตัวอย่าง 9 ผู้พูดชาวไทย

“เธอได้เข้าเรียนวันนั้นไหม เราไม่ได้เข้า อยากจะถามว่ามีเรียนอะไรบ้าง”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาโดยใช้คำแสดงความต้อการ นั่นก็คือคำว่า *อยาก* ในถ้อยคำที่กล่าวว่า *อยากจะถามว่ามีเรียนอะไรบ้าง* ในสถานการณ์นี้ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังซึ่งเป็นนักศึกษาที่ไม่ได้สนิทสนมกันช่วยทบทวนบทเรียนที่จะสอบให้ตน ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่แม้ว่าผู้พูดและผู้ฟังจะมีอำนาจหรือสถานภาพทางสังคมเท่ากันเพราะเป็นนักศึกษาเหมือนกันแต่ก็มีระยะห่างทางสังคมเพราะทั้งสองฝ่ายไม่ได้รู้จักสนิทสนมกัน อีกทั้งยังมีระดับของการรบกวนสูงเนื่องจากการที่ผู้พูดขอร้องให้ผู้ฟังช่วยทบทวนบทเรียนทั้งหมดก่อนสอบในระยะเวลาที่จำกัดซึ่งนับเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้ฟังและมีระดับการรบกวนสูง ดังนั้นการที่ผู้พูดเลือกกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาโดยใช้คำแสดงความต้อการเพียงอย่างเดียวอาจก่อให้เกิดความไม่สุภาพขึ้นได้ ผู้พูดจึงใช้ส่วนเสริมการขอร้องประเภท การตรวจสอบความเป็นไปได้ (Checking on availability) โดยกล่าวว่า *เธอได้เข้าเรียนวันนั้นไหม* และมีการให้เหตุผล (Grounder) ว่า *เราไม่ได้เข้า* ก่อนที่จะเข้าสู่ส่วนหลักของวาทกรรมการขอร้องเพื่อลดการคุกคามหน้าของผู้ฟังและช่วยให้การสื่อสารมีความสุภาพ

ตัวอย่าง 10 ผู้พูดชาวไทย

“อ่านหนังสือเสร็จแล้วยัง ว่างเปล่า อยากให้ผู้ช่วยตีภาษาไทยให้หน่อยอะ ยังไม่ค่อยเข้าใจเลย”

จากตัวอย่างข้างต้น มีการใช้วาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาโดยใช้คำแสดงความต้อการ กล่าวคือใช้คำว่า *อยาก* ในถ้อยคำที่กล่าวว่า *อยากให้ผู้ช่วยตีภาษาไทยให้หน่อยอะ* ในสถานการณ์นี้ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังซึ่งเป็นนักศึกษาที่สนิทสนมกันช่วยทบทวนบทเรียนที่จะสอบให้ตน ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่แม้ว่าผู้พูดและผู้ฟังจะมีอำนาจหรือสถานภาพทางสังคมเท่ากันเพราะเป็นนักศึกษาเหมือนกันและไม่มีความห่างทางสังคมเพราะทั้งสองฝ่ายรู้จักสนิทสนมกันแต่เป็นสถานการณ์ที่มีระดับของการรบกวนสูง การที่ผู้พูดเลือกกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาโดยใช้คำแสดงความต้อการเพียงอย่างเดียวอาจทำให้การขอร้องไม่สุภาพ ผู้พูดจึงใช้ส่วนเสริมการขอร้องประเภท การตรวจสอบความเป็นไปได้ (Checking on availability) โดยกล่าวว่า *อ่านหนังสือเสร็จแล้วยัง* และ *ว่างเปล่า* เพื่อตรวจสอบว่าผู้ฟังสะดวกที่จะให้ความร่วมมือตามการขอร้องหรือไม่ ก่อนที่ผู้พูดจะเข้าสู่ส่วนหลักของการขอร้อง นอกจากนี้ยังมีการให้เหตุผล (Grounder) ว่า *ยังไม่ค่อยเข้าใจเลย* ปิดท้ายการขอร้องเพื่อลดการคุกคามหน้าของผู้ฟังและเพื่อให้เกิดความสุภาพในการสื่อสาร

ตัวอย่าง 11 ผู้พูดชาวเกาหลี

“สวัสดิ์คะรุ่นพี่ หนูอยู่ปี 2 คณะเดียวกับรุ่นพี่คะ พอดีว่าคาบภาษาไทยที่จะสอบนี้หนูไม่ได้เข้าคาบเรียนเลยไม่เข้าใจที่เรียนมาอะคะ หนูเลยอยากจะให้พี่สอนวิชานี้ให้หนูอะคะ ตรีเปล่าคะ”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาโดยใช้คำแสดงความต้อการ นั่นก็คือคำว่า *อยาก* ในถ้อยคำที่กล่าวว่า *หนูเลยอยากจะให้พี่สอนวิชานี้ให้หนูอะคะ* ซึ่งในสถานการณ์นี้ผู้พูดจะสอบวิชาภาษาไทยแต่ไม่เข้าใจบทเรียนจึงไปขอให้นักศึกษาคนหนึ่งที่เคยเรียนคณะเดียวกันช่วยอธิบายบทเรียนให้เนื่องจากผู้พูดไม่ได้สนิทสนมกับผู้ฟัง ผู้พูดจึงไม่ได้ใช้คำแสดงความต้อการเพียงลำพังแต่ผู้พูดใช้ส่วนเสริมการขอร้องหลายประเภทมาประกอบถ้อยคำเพื่อให้วาทกรรมการขอร้องนั้นมีความสุภาพ กล่าวคือ ใช้การเรียก (Alerter) *สวัสดิ์คะรุ่นพี่* ใช้การปฏิสนธิถนอม (Small talk) ว่า *หนูอยู่ปี 2 คณะเดียวกับรุ่นพี่คะ* และใช้การให้เหตุผล (Grounder) ว่า *พอดีว่าคาบภาษาไทยที่จะสอบนี้หนูไม่ได้เข้าคาบเรียนเลยไม่เข้าใจที่เรียนมาอะคะ* เพื่อช่วยสร้างความสนิทสนมคุ้นเคยและความสมเหตุสมผลให้กับการขอร้องนี้

ตัวอย่าง 12 ผู้พูดชาวเกาหลี

“ผมต้องการรถ ขอเช่าได้ไหม ผมจะซื้ออาหารให้”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาโดยใช้คำแสดงความต้องการว่า ต้องการ ในถ้อยคำที่กล่าวว่า ผมต้องการรถ ในสถานการณ์นี้ผู้พูดทำรายงานใกล้จะเสร็จแล้วแต่คอมพิวเตอร์เสีย ผู้พูดต้องส่งรายงานในวันพรุ่งนี้ จึงจำเป็นต้องมีรถยนต์ของรุ่นน้องคนหนึ่งซึ่งเรียนอยู่คณะเดียวกันแต่ไม่สนิทสนมกันเพื่อเอาคอมพิวเตอร์ไปซ่อม อย่างไรก็ตามผู้พูดไม่ได้ใช้คำแสดงความต้องการเพียงลำพังแต่ผู้พูดใช้กลวิธีแบบอ้อมที่มีแบบแผน (Conventional indirect strategy) ประเภทการใช้คำถาม (Query preparatory) ร่วมด้วยโดยกล่าวถ้อยคำว่า ขอเช่าได้ไหม กลวิธีแบบอ้อมที่มีแบบแผนดังกล่าวจัดว่าเป็นกลวิธีที่มีความสุภาพมากกว่ากลวิธีแบบตรงไปตรงมาเนื่องจากสามารถลดระดับของการรบกวนและลดการคุกคามหน้าผู้ฟังได้ นอกจากนี้ผู้พูดยังใช้การสัญญา (Promise) โดยกล่าวว่า ผมจะซื้ออาหารให้ เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ฟังทำตามการขอร้องซึ่งกลวิธีดังกล่าวจะช่วยให้อวัจนกรรมการขอร้องนี้ประสบความสำเร็จได้

5.1.4 การแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่ (Obligation statements)

ในการกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมานั้น ผู้พูดอาจใช้คำเพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องกระทำ จากการศึกษาพบการใช้กลวิธีการขอร้องแบบตรงไปตรงมาประเภทย่อยการแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่ในกลุ่มข้อมูลชาวเกาหลีเท่านั้นโดยมีการใช้คำที่แสดงว่าเป็นภาระหน้าที่ คือ คำว่า ต้อง ยกตัวอย่างเช่น

ตัวอย่าง 13

“สวัสดิ์นิต วันนี้มีนาไม่สบาย ช่วยมีนาหน่อยได้ไหม มีนาต้องส่งการบ้านแก่อาจารย์จะ นิดทำแทนได้ไหม”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาโดยใช้คำที่แสดงว่าเป็นภาระหน้าที่คือคำว่า ต้อง ในถ้อยคำที่กล่าวว่า มีนาต้องส่งการบ้านแก่อาจารย์จะ ซึ่งในสถานการณ์นี้ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังซึ่งเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกันช่วยส่งการบ้านแทนตน จึงกล่าววาทกรรมการขอร้องในเชิงภาระหน้าที่ที่ต้องกระทำ อย่างไรก็ตามผู้พูดไม่ได้ใช้คำแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่เพียงลำพังแต่ผู้พูดใช้ส่วนเสริมการขอร้องมาประกอบถ้อยคำเพื่อให้วาทกรรมการขอร้องนั้นมีความสุภาพ กล่าวคือ ผู้พูดใช้การเรียก (Alerter) สวัสดิ์นิต และใช้การให้เหตุผล (Grounder) ว่า วันนี้มีนาไม่สบาย เพื่อช่วยให้การขอร้องสมเหตุสมผล นอกจากนี้ผู้พูดยังใช้กลวิธีการขอร้องแบบอ้อมที่มีแบบแผน (Conventional indirect strategy) ประเภทย่อยการใช้คำถาม (Query preparatory) ร่วมด้วยโดยกล่าวว่า ช่วยมีนาหน่อยได้ไหม กลวิธีแบบอ้อมที่มีแบบแผนนี้เป็นกลวิธีที่มีความสุภาพมากกว่ากลวิธีแบบตรงไปตรงมาเนื่องจากสามารถลดระดับของการรบกวนและลดการคุกคามหน้าของผู้ฟังได้

ตัวอย่าง 14

“เพื่อนจะ เพื่อนเป็นคนทีฉลาดใช้ใหม่แต่กูไม่ใช่ ก็เลยมึงต้องช่วยกู ไม่เข้าใจทั้งสิ้นเลยอาจจะเป็นประโยชน์ต่อเพื่อนเหมือนกัน”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบตรงไปตรงมาโดยการใช้อำนาจแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่ คือคำว่า ต้อง ในถ้อยคำที่กล่าวว่า ก็เลยมึงต้องช่วยกู ซึ่งในสถานการณ์นี้ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังซึ่งเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกันช่วยอธิบายบทเรียนก่อนสอบ จึงกล่าววาทกรรมการขอร้องในเชิงภาระหน้าที่ที่ต้องกระทำ อย่างไรก็ตามผู้พูดไม่ได้ใช้คำแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่เพียงลำพังแต่ผู้พูดใช้ส่วนเสริมการขอร้องหลายประเภทมาประกอบถ้อยคำเพื่อให้วาทกรรมการขอร้องนั้นมีความสุภาพ กล่าวคือ ผู้พูดใช้การเรียก (Alerter) เพื่อนจะ และใช้การชื่นชม (Sweetener) ว่า เพื่อนเป็นคนทีฉลาดใช้ใหม่แต่กูไม่ใช่ เพื่อลดการคุกคามหน้าผู้ฟัง นอกจากนี้การใช้

การชื่นชมยังช่วยให้ผู้ฟังได้หน้า (เพิ่มหน้า) ซึ่งอาจจะช่วยให้การขอร้องนี้ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังมีการให้เหตุผล (Grounder) ว่า *ไม่เข้าใจทั้งสิ้นเลย* เพื่อช่วยให้การขอร้องสมเหตุสมผล และมีการสัญญา (Promise) โดยว่า *อาจจะเป็นประโยชน์ต่อเพื่อนเหมือนกัน* เพื่อเป็นการโน้มน้าวให้ผู้ฟังยอมทำตามคำขอร้องเนื่องจากผู้ฟังเห็นว่าตนจะได้ประโยชน์จากการช่วยอธิบายบทเรียนในครั้งนี้นี้ด้วย

5.2 กลวิธีแบบอ้อมที่มีแบบแผน (Conventional indirect strategy)

ประเภทย่อยการใช้คำถาม (Query preparatory)

ในการกล่าววาทกรรมการขอร้องนั้น ผู้พูดอาจใช้กลวิธีการขอร้องแบบอ้อมที่มีแบบแผนเมื่ออยู่ในสถานการณ์การขอร้องที่มีปัจจัยทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องสูง นอกจากกลวิธีนี้จะช่วยให้การขอร้องสัมฤทธิ์ผลแล้วยังเป็นการลดการคุกคามหน้าผู้ฟังและก่อให้เกิดความสุภาพในการสื่อสาร

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าทั้งผู้พูดชาวไทยและผู้พูดชาวเกาหลีใช้กลวิธีแบบอ้อมที่มีแบบแผนประเภทย่อยการใช้คำถามเหมือนกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 15 ผู้พูดชาวไทย

“เฮอๆ ช่วยสอนภาษาไทยให้เราหน่อยได้มั๊ย”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบอ้อมที่มีแบบแผนโดยการใช้ถ้อยคำในรูปแบบคำถามว่า *ช่วยสอนภาษาไทยให้เราหน่อยได้มั๊ย* ในสถานการณ์ที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังซึ่งเป็นนักศึกษาที่ไม่ได้สนิทสนมกันช่วยทบทวนบทเรียนก่อนสอบให้ตน นอกจากนี้ผู้พูดยังใช้ส่วนเสริมการขอร้องประเภทการเรียก (Alerter) *เฮอๆ* ก่อนที่จะกล่าวส่วนหลักของการขอร้องเพื่อเป็นเรียกความสนใจจากผู้ฟังก่อนที่จะเข้าสู่การขอร้องในสถานการณ์นี้แม้ว่าผู้พูดและผู้ฟังจะมีระยะห่างทางสังคมมากและเป็นสถานการณ์ที่มีระดับของการรบกวนสูงแต่ผู้พูดอาจพิจารณาแล้วเห็นว่าอำนาจหรือสถานภาพทางสังคมระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังเท่ากัน จึงเลือกใช้กลวิธีการขอร้องแบบอ้อมที่มีแบบแผนและมีเพียงการใช้ส่วนเสริมการขอร้องประเภทการเรียก (Alerter) ประกอบวาทกรรมการขอร้องเท่านั้น ทั้งนี้กลวิธีการขอร้องแบบอ้อมที่มีแบบแผนจัดเป็นกลวิธีการขอร้องที่มีระดับความสุภาพสูงอยู่แล้ว การเลือกใช้กลวิธีการขอร้องประเภทนี้จึงแสดงความสุภาพได้มากกว่าการใช้กลวิธีแบบตรงไปตรงมา

ตัวอย่าง 16 ผู้พูดชาวไทย

“ขออีมรทหน่อยได้มั๊ย ต้องรีบซ่อมคอม มืงานต้องส่งพรุ่งนี้”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบอ้อมที่มีแบบแผนโดยการใช้ถ้อยคำในรูปแบบคำถามว่า *ขออีมรทหน่อยได้มั๊ย* ในสถานการณ์ที่ผู้พูดต้องการอีมรทยนต์จากผู้ฟังซึ่งเป็นนักศึกษารุ่นน้องที่สนิทสนมกัน ในสถานการณ์นี้แม้ว่าผู้พูดและผู้ฟังจะไม่มีระยะห่างทางสังคมต่อกันและผู้พูดเป็นผู้ที่มีอำนาจหรือสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้ฟังเพราะผู้พูดเป็นนักศึกษารุ่นพี่ แต่เนื่องจากเป็นสถานการณ์ที่มีระดับของการรบกวนสูงเพราะเป็นการอีมรทยนต์ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูง ดังนั้นผู้พูดจึงเลือกใช้กลวิธีการขอร้องแบบอ้อมที่มีแบบแผนซึ่งจัดเป็นกลวิธีการขอร้องที่มีระดับความสุภาพสูง นอกจากนี้ผู้พูดยังมีการใช้ส่วนเสริมการขอร้องประเภทการให้เหตุผล (Grounder) ว่า *ต้องรีบซ่อมคอม มืงานต้องส่งพรุ่งนี้* ปิดท้ายวาทกรรมการขอร้องเพื่อแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องกระทำการขอร้องโดยส่วนเสริมการขอร้องดังกล่าวจะช่วยลดระดับความรุนแรงของวาทกรรมได้

ตัวอย่าง 17 ผู้พูดชาวเกาหลี “ขอโทษนะ ฉันสามารถไปกับคุณได้ไหม”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบอ้อมที่มีแบบแผนโดยใช้ถ้อยคำในรูปแบบคำถามว่า ฉันสามารถไปกับคุณได้ไหม ในสถานการณ์ที่ผู้พูดต้องการติดรถผู้ฟังซึ่งเป็นเพื่อนที่สนิทสนมกันเพื่อกลับหอพัก นอกจากนี้ผู้พูดยังใช้ส่วนเสริมการขอร้องประเภทการขอโทษ (Apology) ขอโทษนะ ประกอบถ้อยคำเพื่อให้วาทกรรมการขอร้องนั้นมีความสุภาพมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นการใช้ภาษาไทยของผู้พูดชาวเกาหลีซึ่งอาจจะมีลักษณะที่สุภาพมากเกินไปเมื่อต้องสื่อสารในสถานการณ์ที่มีระดับของปัจจัยทางสังคมต่ำ การสื่อสารที่มีความสุภาพมากเกินไปเช่นนี้ไม่พบในข้อมูลของผู้พูดชาวไทยในสถานการณ์การขอร้องแบบเดียวกัน

ตัวอย่าง 18 ผู้พูดชาวเกาหลี

“ขอโทษค่ะอาจารย์ ดิฉันต้องจ่ายค่าเทอมภายในวันนี้แต่ดิฉันไม่มีเงินพอ ขอยืมจากอาจารย์ได้ไหมคะ ขอโทษมากค่ะ”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบอ้อมที่มีแบบแผนโดยใช้ถ้อยคำในรูปแบบคำถามว่า ขอยืมจากอาจารย์ได้ไหมคะ ในสถานการณ์ที่ผู้พูดต้องการยืมเงินผู้ฟังซึ่งเป็นอาจารย์ที่สนิทสนมกันเพื่อไปจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษา อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในตัวอย่างนี้ผู้พูดและผู้ฟังจะมีความสนิทสนมกันซึ่งทำให้ระยะห่างทางสังคมอยู่ในระดับต่ำ แต่ในสถานการณ์การยืมเงิน 30,000 บาท นับว่ามีระดับของการรบกวนสูง และผู้ที่ถูกร้องขอยืมเงินเป็นอาจารย์ซึ่งถือว่ามีสถานภาพหรืออำนาจสูงกว่าผู้พูดซึ่งเป็นนักศึกษา ดังนั้นผู้พูดจึงใช้การขอร้องแบบอ้อมที่มีแบบแผนโดยใช้ถ้อยคำในรูปแบบคำถามเพื่อให้เกิดความสุภาพ นอกจากนี้ผู้พูดยังใช้ส่วนเสริมการขอร้องประเภทการขอโทษ (Apology) ว่า ขอโทษค่ะอาจารย์ และการให้เหตุผล (Grounder) ว่า ดิฉันต้องจ่ายค่าเทอมภายในวันนี้แต่ดิฉันไม่มีเงินพอ ก่อนที่จะกล่าวส่วนหลักของการขอร้องและใช้การขอโทษว่า ขอโทษมากค่ะ เพื่อปิดท้ายวาทกรรม นอกจากนี้ตัวอย่างนี้ยังแสดงให้เห็นการใช้ภาษาไทยของผู้พูดชาวเกาหลีซึ่งมีความสุภาพมากเกินไปโดยสังเกตจากการใช้รูปภาษาเพื่อแสดงความสุภาพ ได้แก่ การขอโทษ ถึงสองครั้งในถ้อยคำเดียว ลักษณะดังกล่าวนี้อาจสัมพันธ์กับลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้พูดชาวเกาหลีที่มองว่าการยืมเงินจากอาจารย์ซึ่งเป็นผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมสูงกว่านักศึกษาเป็นเรื่องที่ไม่ปกติและไม่ควรกระทำ ดังนั้นเมื่อผู้พูดชาวเกาหลีจำเป็นต้องกล่าววาทกรรมการขอร้องในสถานการณ์เช่นนี้จึงมีการปรับรูปแบบภาษาในการสื่อสารให้สุภาพมากกว่าปกติไปด้วย

5.3 กลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผน (Non-conventional indirect strategy)

เมื่อสถานการณ์การขอร้องมีระดับของปัจจัยทางสังคมอยู่ในระดับสูง ผู้พูดก็มีแนวโน้มที่จะใช้กลวิธีการขอร้องแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผนเพื่อให้การขอร้องของตนสัมฤทธิ์ผลและเป็นการรักษาหน้าของตนเองและผู้ฟังตามหลักการด้านกลวิธีความสุภาพ ในงานวิจัยนี้พบว่ากลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผนสามารถจำแนกเป็นประเภทย่อยได้ 2 ประเภท ได้แก่ กลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผนประเภทย่อยการกล่าวเป็นนัยอย่างชัดเจน (Strong hints) และกลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผนประเภทย่อยการกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจน (Mild hints)

จากการศึกษาข้อมูลของผู้พูดชาวไทยพบการใช้กลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผนประเภทย่อยการกล่าวเป็นนัยอย่างชัดเจนเพียงประเภทเดียวเท่านั้น ส่วนข้อมูลของผู้พูดชาวเกาหลีแสดงให้เห็นว่าการใช้กลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผน 2 กลวิธี คือ กลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผนประเภทย่อยการกล่าวเป็นนัยอย่างชัดเจนและกลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผนประเภทย่อยการกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจน รายละเอียดของกลวิธีแต่ละประเภทมีดังต่อไปนี้

5.3.1 การกล่าวเป็นนัยอย่างชัดเจน (Strong hints)

การกล่าวเป็นนัยอย่างชัดเจนเป็นกลวิธีการขอร้องที่ผู้พูดใช้เพียงส่วนเสริมการขอร้องโดยไม่ปรากฏใช้ส่วนหลักของการขอร้องในการกล่าววาทกรรมการขอร้อง ผู้ฟังอาจจะตีความได้หรือไม่ได้ว่าถ้อยคำนั้นเป็นการขอร้องด้วยการพิจารณาส่วนเสริมการขอร้องดังกล่าว หากผู้ฟังตีความได้ก็มีความเป็นไปได้ที่การขอร้องนั้นจะได้รับการตอบสนอง ยกตัวอย่างเช่น

ตัวอย่าง 19 ผู้พูดชาวไทย

“อาจารย์ครับ ผมเพิ่งทราบว่าต้องเสียค่าเทอมภายในวันนี้แต่ผมมีเงินไม่พอ ผมควรจะทำอย่างไรดีครับ อาจารย์”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผนโดยใช้ส่วนเสริมการขอร้องต่อไปนี้ตามลำดับ ได้แก่ การเรียก (Alerter) โดยเรียกผู้ฟังด้วยคำเรียกอาชีพและตามคำลงท้ายแสดงความสุภาพว่า *อาจารย์ครับ* ตามด้วยการให้เหตุผล (Grounder) โดยกล่าวว่า *ผมเพิ่งทราบว่าต้องเสียค่าเทอมภายในวันนี้แต่ผมมีเงินไม่พอ* และการถามความคิดเห็น (Consultative device) ซึ่งเป็นถ้อยคำที่แสดงการถามความคิดเห็นจากผู้ฟัง โดยกล่าวว่า *ผมควรจะทำอย่างไรดีครับอาจารย์* จะเห็นได้ว่าในตัวอย่างนี้ผู้พูดไม่ได้กล่าวส่วนหลักของการขอร้องเลยแต่ผู้ฟังก็สามารถตีความได้ว่าผู้พูดต้องการยืมเงินจากตน ทั้งนี้การที่ผู้พูดเลือกใช้กลวิธีการขอร้องแบบการกล่าวเป็นนัยอย่างชัดเจนและไม่พูดส่วนหลักของการขอร้องออกมาตรงๆ นั้นเป็นเพราะสถานการณ์การขอร้องนี้มีปัจจัยทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องในระดับสูงซึ่งก็คือระดับของการรบกวนและอำนาจหรือสถานภาพทางสังคมระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง กล่าวคือผู้พูดต้องการยืมเงินจากผู้ฟังซึ่งการยืมเงินนั้นถือว่าเป็นการกระทำที่คุกคามหน้าและรบกวนผู้ฟังเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ผู้พูดเป็นนักศึกษาจึงมีสถานภาพต่ำกว่าผู้ฟังซึ่งเป็นอาจารย์ ปัจจัยทางสังคมนี้จึงส่งผลให้ผู้พูดกระทำการขอร้องแบบตรงไปตรงมาได้ยาก ดังนั้นผู้พูดจึงใช้การกล่าวเป็นนัยอย่างชัดเจนเพื่อลดการคุกคามหน้าผู้ฟัง เป็นการลดระดับของการรบกวนและเพื่อให้เกิดความสุภาพในการสื่อสารด้วย

ตัวอย่าง 20 ผู้พูดชาวเกาหลี

“น้อง (ชื่อ) ขอโทษ แต่ฉันไม่มีรถยนต์เพราะฉันยืมรถยนต์ของฉันแก่เพื่อนเลย ฉันจะเลี้ยงอาหารอร่อยนะ”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววาทกรรมการขอร้องแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผนโดยใช้ส่วนเสริมการขอร้องต่อไปนี้ตามลำดับ ได้แก่ การเรียก (Alerter) โดยเรียกผู้ฟังด้วยคำเรียกญาติและตามด้วยการเรียกชื่อว่า *น้อง (ชื่อ)* การขอโทษ (Apology) โดยกล่าวว่า *ขอโทษ* การให้เหตุผล (Grounder) โดยกล่าวว่า *แต่ฉันไม่มีรถยนต์เพราะฉันยืมรถยนต์ของฉันแก่เพื่อนเลย* และการสัญญา (Promise) โดยกล่าวว่า *ฉันจะเลี้ยงอาหารอร่อยนะ* จะเห็นได้ว่าในตัวอย่างนี้ผู้พูดไม่ได้กล่าวส่วนหลักของการขอร้องเลยแต่ผู้ฟังก็อาจตีความได้ว่าผู้พูดต้องการยืมรถยนต์ของตนด้วยบริบทที่เกี่ยวข้อง

กล่าวโดยสรุปการที่ผู้พูดเลือกใช้กลวิธีการขอร้องแบบการกล่าวเป็นนัยอย่างชัดเจนและไม่พูดส่วนหลักของการขอร้องออกมาตรงๆ นั้นเป็นเพราะสถานการณ์การขอร้องมีปัจจัยทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องสูง ในที่นี้ คือ

ปัจจัยด้านระดับของการรบกวน กล่าวคือเป็นการยืมรถยนต์จากผู้ฟังซึ่งรถยนต์ถือเป็นทรัพย์สินที่มีราคาแพง ดังนั้นแม้ว่าผู้พูดและผู้ฟังจะสนิทสนมกันและมีสถานภาพทางสังคมเท่ากันแต่ผู้พูดก็เลือกใช้กลวิธีดังกล่าวเพื่อลดระดับของการรบกวนและลดการคุกคามหน้าผู้ฟัง ทำให้การขอร้องของตนมีความสุภาพและอาจได้รับความร่วมมือจากผู้ฟังได้

5.3.2 การกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจน (Mild hints)

กลวิธีการกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจนพบในกลุ่มข้อมูลผู้พูดชาวเกาหลีเท่านั้น โดยการกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจนนี้ผู้พูดจะกล่าวส่วนเสริมการขอร้องที่มีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์การขอร้องนั้น ๆ น้อยหรืออาจไม่มีความเกี่ยวข้องกับสถานการณ์การขอร้อง และจะไม่ปรากฏส่วนหลักของการขอร้องเลย ผู้พูดจะใช้เพียงส่วนเสริมของการขอร้องเพื่อเป็นบริบทให้ผู้ฟังตีความการขอร้องเอาเอง อย่างไรก็ตามเนื่องจากการกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจนเป็นกลวิธีการขอร้องที่อ่อนที่สุด ดังนั้นจึงมีโอกาสสูงที่ผู้ฟังจะไม่เข้าใจว่าถ้อยคำดังกล่าวเป็นการขอร้องและอาจไม่สนองตอบการขอร้องนั้น ยกตัวอย่างกลวิธีการกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจนดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง 21 ผู้พูดชาวเกาหลี

“น้องมีธุระอะไรไปล่า (ถามอย่างสุภาพ)”

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้พูดกล่าววัจนกรรมการขอร้องด้วยการกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจนโดยใช้เพียงส่วนเสริมการขอร้องประเภทการตรวจสอบความเป็นไปได้ (Checking on availability) เพื่อให้ผู้ฟังตีความว่าเป็นการขอร้องของผู้พูดที่ต้องการติดรถกลับหอพัก การที่ผู้พูดเลือกใช้กลวิธีการขอร้องดังกล่าวเนื่องจากผู้พูดเห็นว่าผู้ฟังเป็นบุคคลที่ไม่สนิทสนม การที่จะขอร้องในเรื่องนี้โดยตรงจึงไม่สามารถทำได้ ทั้งนี้ผู้พูดชาวเกาหลีบางคนให้เหตุผลว่าการขอร้องจากคนอื่นที่ไม่สนิทสนมกันเป็นเรื่องไม่ปกติและไม่สามารถทำได้ ดังนั้นในสถานการณ์ข้างต้นผู้พูดจึงใช้การกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจนเพื่อลดระดับของการรบกวนและลดการคุกคามหน้าผู้ฟัง นอกจากนี้กลวิธีดังกล่าวยังเป็นการรักษาหน้าตนเอง กล่าวคือทำให้ตนเองไม่เสียหน้าในกรณีที่ถูกปฏิเสธจากผู้ฟัง

5.4 กลวิธีแบบไม่กล่าวถ้อยคำ (Withholding intentions)

ในบางสถานการณ์การขอร้องผู้พูดอาจเลือกที่จะไม่กล่าววัจนกรรมการขอร้องเมื่อพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องแล้วเห็นว่าไม่สามารถกล่าววัจนกรรมการขอร้องได้ จากการศึกษาพบว่าผู้พูดชาวไทยบางส่วนเลือกที่จะไม่กล่าววัจนกรรมการขอร้องใน 5 สถานการณ์ ส่วนผู้พูดชาวเกาหลีบางส่วนเลือกที่จะไม่กล่าววัจนกรรมการขอร้องใน 10 สถานการณ์ดังแสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1

เปรียบเทียบการใช้กลวิธีแบบไม่กล่าวถ้อยคำของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดชาวเกาหลี

ลำดับ	สถานการณ์	ผู้พูดชาวไทย	ผู้พูดชาวเกาหลี
1	ขอติดรถยนต์เพื่อนสนิทเพื่อกลับหอพัก	✓	✓
2	ขอติดรถยนต์เพื่อนร่วมคณะที่ไม่สนิทเพื่อกลับหอพัก	✗	✗
3	ขอให้รุ่นน้องที่สนิทไปส่งการบ้านให้	✓	✗
4	ขอให้รุ่นน้องที่ไม่สนิทไปส่งการบ้านให้	✗	✗

ลำดับ	สถานการณ์	ผู้พูดชาวไทย	ผู้พูดชาวเกาหลี
5	ขอยืมรถยนต์รุ่นน้องที่สนิทไปทำธุระ	✓	✗
6	ขอยืมรถยนต์รุ่นน้องที่ไม่สนิทไปทำธุระ	✗	✗
7	ขอให้เพื่อนสนิททบทวนเนื้อหาที่จะใช้สอบทั้งหมดให้	✓	✓
8	ขอให้เพื่อนร่วมคณะที่ไม่สนิททบทวนเนื้อหาที่จะใช้สอบทั้งหมดให้	✗	✗
9	ขอให้หัวหน้าที่สนิททบทวนให้	✓	✗
10	ขอให้หัวหน้าที่ไม่สนิททบทวนให้	✓	✗
11	ขอยืมเงินอาจารย์ที่ปรึกษาที่สนิทจำนวน 30,000 บาท	✓	✗
12	ขอยืมเงินอาจารย์ที่ปรึกษาที่ไม่สนิทจำนวน 30,000 บาท	✗	✗

หมายเหตุ เครื่องหมาย ✓ หมายถึงผู้พูดได้กล่าววาทกรรมการขอร้องในสถานการณ์การขอร้องนั้น
เครื่องหมาย ✗ หมายถึงผู้พูดไม่ได้กล่าววาทกรรมการขอร้องในสถานการณ์การขอร้องนั้น

ข้อมูลในตารางแสดงให้เห็นว่าผู้พูดชาวไทยบางส่วนเลือกที่จะไม่กล่าววาทกรรมการขอร้องใน 5 สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ที่ต้องขอดิตรถยนต์เพื่อนร่วมคณะที่ไม่สนิทเพื่อกลับหอพัก สถานการณ์ที่ต้องขอให้รุ่นน้องที่ไม่สนิทไปส่งการบ้านให้ สถานการณ์ที่ต้องขอยืมรถยนต์รุ่นน้องที่ไม่สนิทไปทำธุระ สถานการณ์ที่ต้องขอให้เพื่อนร่วมคณะที่ไม่สนิททบทวนเนื้อหาที่จะใช้สอบทั้งหมดให้ และสถานการณ์ที่ต้องขอยืมเงินอาจารย์ที่ปรึกษาที่ไม่สนิทจำนวน 30,000 บาท กล่าวโดยสรุปผู้พูดชาวไทยเลือกที่จะใช้กลวิธีแบบไม่กล่าวถ้อยคำใน 5 สถานการณ์จากสถานการณ์การขอร้องทั้งหมด 12 สถานการณ์ ทั้งนี้ผู้พูดชาวไทยบางคนได้ให้เหตุผลประกอบการไม่กระทำการขอร้องกับคนที่ไม่รู้จักหรือสนิทสนมกันดี เช่น ให้เหตุผลว่า “ไม่ขอเพราะไม่รู้จัก” ในสถานการณ์ที่ต้องขอดิตรถยนต์เพื่อนร่วมคณะที่ไม่สนิทเพื่อกลับหอพัก หรือไม่กระทำการขอร้องเพราะมีแนวคิดเรื่องความเกรงใจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เช่น ให้เหตุผลว่า “ไม่กล้าขยืมหรอกค่ะ เกรงใจ” ในสถานการณ์ที่ผู้พูดต้องขอยืมรถยนต์รุ่นน้องที่ไม่สนิทไปทำธุระ เป็นต้น

ส่วนข้อมูลของผู้พูดชาวเกาหลีแสดงให้เห็นว่าผู้พูดชาวเกาหลีบางส่วนเลือกที่จะไม่กล่าววาทกรรมการขอร้องใน 10 สถานการณ์ ได้แก่ สถานการณ์ที่ต้องขอดิตรถยนต์เพื่อนร่วมคณะที่ไม่สนิทเพื่อกลับหอพัก สถานการณ์ที่ต้องขอให้รุ่นน้องที่สนิทไปส่งการบ้านให้ สถานการณ์ที่ต้องขอให้รุ่นน้องที่ไม่สนิทไปส่งการบ้านให้ สถานการณ์ที่ต้องขอยืมรถยนต์รุ่นน้องที่สนิทไปทำธุระ สถานการณ์ที่ต้องขอยืมรถยนต์รุ่นน้องที่ไม่สนิทไปทำธุระ สถานการณ์ที่ต้องขอให้เพื่อนร่วมคณะที่ไม่สนิททบทวนเนื้อหาที่จะใช้สอบทั้งหมดให้ สถานการณ์ที่ต้องขอให้หัวหน้าที่สนิททบทวนให้ สถานการณ์ที่ต้องขอให้หัวหน้าที่ไม่สนิททบทวนให้ สถานการณ์ที่ต้องขอยืมเงินอาจารย์ที่ปรึกษาที่สนิทจำนวน 30,000 บาท และสถานการณ์ที่ต้องขอยืมเงินอาจารย์ที่ปรึกษาที่ไม่สนิทจำนวน 30,000 บาท

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าผู้พูดชาวเกาหลีเลือกที่จะใช้กลวิธีแบบไม่กล่าวถ้อยคำใน 10 สถานการณ์ จากสถานการณ์การขอร้องทั้งหมด 12 สถานการณ์ การที่ผู้พูดชาวเกาหลีบางส่วนเลือกที่จะไม่กล่าวถ้อยคำแสดงการขอร้องอาจเกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องการไม่ต้องการรบกวนผู้อื่นเพราะเกรงว่าผู้อื่นจะรู้สึกอึดอัดหรือไม่สบายใจ ดังเช่นที่ผู้พูดชาวเกาหลีคนหนึ่งให้เหตุผล “ถามได้แต่ไม่ถามเพราะเป็นการรบกวนให้ผู้อื่นรู้สึกไม่สบายใจ” ในสถานการณ์ที่ผู้พูดต้องขอร้องให้รุ่นน้องที่แม้ว่าจะสนิทสนมกันไปส่งการบ้านที่มหาวิทยาลัยให้ตนเอง หรืออาจจะ

เกี่ยวข้องกับแนวคิดที่มองว่าเรื่องที่ยอรองอาจจะไม่ใช่เรื่องที่เป็นปกติหรือทำได้ในสังคมเกาหลี ดังที่ผู้พูดชาวเกาหลีคนหนึ่งให้เหตุผลว่า “ไม่ทำเพราะการยืมเงินอาจารย์ที่เกาหลีเป็นเรื่องไม่ปกติ” ในสถานการณ์ที่ผู้พูดต้องขอยืมเงินจากอาจารย์ที่ตนไม่สนิทสนมเพื่อนำไปจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษา

ในหัวข้อต่อไปผู้วิจัยจะสรุปและอภิปรายผลการศึกษา รวมไปถึงแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการศึกษาและข้อเสนอในการศึกษาต่อไป

6. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์และเปรียบเทียบกลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดชาวเกาหลีสามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่าผู้พูดทั้งสองกลุ่มใช้กลวิธีการขอร้องหลัก 4 ประเภทเหมือนกัน ได้แก่ กลวิธีแบบตรงไปตรงมา (Direct strategy) กลวิธีแบบอ้อมที่มีแบบแผน (Conventional indirect strategy) กลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผน (Non-conventional indirect strategy) และกลวิธีแบบไม่กล่าวถ้อยคำ (Withholding intentions) อย่างไรก็ตามพบว่าผู้พูดชาวเกาหลีใช้กลวิธีแบบตรงไปตรงมาประเภทย่อยการแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่ ซึ่งเป็นกลวิธีการขอร้องที่ไม่พบในกลุ่มข้อมูลผู้พูดชาวไทย นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบความถี่ของกลวิธีการขอร้องแต่ละกลวิธีในกลุ่มข้อมูลทั้งสองกลุ่มพบว่ามีความถี่ของการปรากฏที่แตกต่างกันดังที่ได้แสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2

เปรียบเทียบประเภทและความถี่ของกลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดชาวเกาหลี

กลวิธีการขอร้อง	ผู้พูดชาวไทย		ผู้พูดชาวเกาหลี	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. กลวิธีแบบตรงไปตรงมา				
1.1 การใช้คำแสดงการขอร้องอย่างชัดเจน	74	24.7	66	22
1.2 การออกคำสั่ง	21	7	16	5.3
1.3 การใช้คำแสดงความต้องการ	3	1	12	4
1.4 การแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่	0	0	5	2
2. กลวิธีแบบอ้อมที่มีแบบแผน				
2.1 การใช้คำถาม	192	64	178	59
3. กลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผน				
3.1 การกล่าวเป็นนัยอย่างชัดเจน	1	0.3	1	0.35
3.2 การกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจน	0	0	1	0.35
4. กลวิธีแบบไม่กล่าวถ้อยคำ				
	9	3	21	7
รวม	300	100	300	100

ข้อมูลในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้พูดชาวไทยใช้กลวิธีแบบอ้อมที่มีแบบแผนประเภทย่อยการใช้คำถามมากที่สุด โดยปรากฏ 192 ครั้งหรือร้อยละ 64 รองลงมาคือกลวิธีแบบตรงไปตรงมาประเภทย่อยการใช้

ค่าแสดงการขอร้องอย่างชัดเจน ปรากฏ 74 ครั้งหรือร้อยละ 24.7 และลำดับต่อมาก็คือกลวิธีแบบตรงไปตรงมา ประเภทขอยกกลวิธีการออกคำสั่ง ปรากฏ 21 ครั้งหรือร้อยละ 7 ส่วนกลวิธีอื่นๆ พบว่าปรากฏในความถี่ต่ำ กล่าวคือ กลวิธีแบบไม่กล่าวถ้อยคำ ปรากฏ 9 ครั้งหรือร้อยละ 3 กลวิธีแบบตรงไปตรงมาประเภทขอยกการใช้คำแสดงความต้องการ ปรากฏ 3 ครั้งหรือร้อยละ 1 และกลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผนประเภทขอยกการกล่าวเป็นนัยอย่างชัดเจน ปรากฏเพียง 1 ครั้งหรือร้อยละ 0.3

ส่วนข้อมูลของผู้พูดชาวเกาหลีแสดงให้เห็นว่ามีการใช้กลวิธีแบบอ้อมที่มีแบบแผนประเภทขอยกการใช้คำถามมากที่สุด คือ 178 ครั้งหรือร้อยละ 59 รองลงมาคือกลวิธีแบบตรงไปตรงมาประเภทขอยกการใช้คำแสดงการขอร้องอย่างชัดเจน โดยปรากฏ 66 ครั้งหรือร้อยละ 22 และลำดับต่อมาก็คือกลวิธีแบบไม่กล่าวถ้อยคำ ปรากฏ 21 ครั้งหรือร้อยละ 7 ส่วนกลวิธีอื่นๆ พบว่าปรากฏในความถี่ต่ำ กล่าวคือ กลวิธีแบบตรงไปตรงมาประเภทขอยกการออกคำสั่ง ปรากฏ 16 ครั้งหรือร้อยละ 5.3 การใช้คำแสดงความต้องการ ปรากฏ 12 ครั้งหรือร้อยละ 4 การแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่ ปรากฏ 5 ครั้งหรือร้อยละ 2 ส่วนกลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผนประเภทขอยกการกล่าวเป็นนัยอย่างชัดเจน ปรากฏ 1 ครั้งหรือร้อยละ 0.35 เท่ากันกับกลวิธีการกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจนที่ปรากฏเพียง 1 ครั้งหรือร้อยละ 0.35 เช่นกัน

ข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าทั้งผู้พูดชาวไทยและผู้พูดชาวเกาหลีใช้กลวิธีขอร้องสองอันดับแรกเหมือนกัน ได้แก่ กลวิธีแบบอ้อมที่มีแบบแผนประเภทขอยกการใช้คำถามและกลวิธีแบบตรงไปตรงมาประเภทขอยกการใช้คำแสดงการขอร้องอย่างชัดเจน ส่วนลำดับที่สามนั้นพบว่าผู้พูดชาวไทยเลือกใช้กลวิธีแบบตรงไปตรงมาประเภทขอยกกลวิธีการออกคำสั่ง ส่วนผู้พูดชาวเกาหลีเลือกใช้กลวิธีแบบไม่กล่าวถ้อยคำ ส่วนกลวิธีขอร้องประเภทอื่นๆ พบว่ามีความถี่ของการปรากฏในระดับต่ำและไม่แตกต่างกันมากนักในข้อมูลของผู้พูดทั้งสองกลุ่ม

ผู้วิจัยสังเกตว่าการที่ผู้พูดชาวเกาหลีสามารถใช้กลวิธีขอร้องหลักทั้ง 4 ประเภทได้เหมือนกับผู้พูดชาวไทยแสดงให้เห็นว่าผู้พูดชาวเกาหลีที่เป็นกลุ่มข้อมูลในงานวิจัยนี้น่าจะมีความรู้ทางวัฒนธรรมปฏิบัติในภาษาไทยในระดับที่สามารถใช้กลวิธีขอร้องหลักได้เช่นเดียวกับเจ้าของภาษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยเกื้อหนุนดังต่อไปนี้ ประการแรกคือระดับความรู้ความสามารถด้านการใช้ภาษาไทยของผู้พูดชาวเกาหลีซึ่งในที่นี้คือนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ซึ่งผ่านการเรียนภาษาไทยมาแล้ว 6 ภาคการศึกษา ทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษา สังคมและวัฒนธรรมไทย จึงทำให้สามารถใช้ภาษาไทยได้สอดคล้องกับบริบทของการสื่อสาร ประการต่อมาคือลักษณะของสังคมไทย และสังคมเกาหลีที่มีความคล้ายคลึงกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นสังคมนิยมรวมกลุ่ม (Collectivist society) เหมือนกัน ซึ่งต่างก็ให้ความสำคัญกับความเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน เน้นการรักษาความสัมพันธ์ในกลุ่มของตนและการไว้หน้าซึ่งกันและกัน (Hofstede, 2021) นอกจากนี้ทั้งสังคมไทยและเกาหลียังเป็นสังคมบริบทสูง (High-context society) เหมือนกัน ฮอลล์ (Hall, 1959) กล่าวว่าคนที่เป็นสมาชิกของสังคมประเภทนี้มักจะเลือกใช้กลวิธีสื่อสารทางอ้อมมากกว่าการสื่อสารแบบตรงไปตรงมา คู่สนทนาต้องอาศัยบริบทแวดล้อมช่วยในการตีความการสื่อสารจึงจะเข้าใจความหมายที่สื่อสารออกมา

กล่าวโดยสรุปได้ว่านอกจากระดับความรู้ด้านภาษาไทยแล้ว ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกันของทั้งสองสังคมน่าจะเป็นปัจจัยที่เอื้อให้ผู้พูดชาวเกาหลีเข้าใจกลวิธีสื่อสารในภาษาไทยจนสามารถใช้วัฒนธรรมการขอร้องได้ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้พูดชาวเกาหลีจะสามารถใช้กลวิธีการขอร้องหลักได้เช่นเดียวกับเจ้าของภาษาแต่เมื่อพิจารณาไปในรายละเอียดปลีกย่อย พบว่ากลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวเกาหลีมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากข้อมูลของผู้พูดชาวไทย

ประการแรก พบการใช้กลวิธีการขอร้องซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของผู้พูดชาวเกาหลี 2 รูปแบบ คือกลวิธีการขอร้องแบบตรงไปตรงมาประเภทย่อการแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่และกลวิธีการขอร้องแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผนประเภทย่อการกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจน ซึ่งกลวิธีการขอร้องแบบตรงไปตรงมาประเภทย่อการแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่มักจะเกิดกับสถานการณ์การขอร้องที่ผู้พูดและผู้ฟังมีความสนิทสนมกันโดยผู้พูดจะใช้คำว่า ต้อง ประกอบถ้อยคำเพื่อแสดงให้เห็นว่าการขอร้องดังกล่าวเป็นภาระหน้าที่ที่ผู้พูดจำเป็นต้องกระทำการขอร้องและผู้ฟังควรจะต้องกระทำตามคำขอร้องนั้น ดังนั้นการใช้ผู้พูดชาวเกาหลีเลือกใช้กลวิธีนี้เป็นกลวิธีหนึ่งในการขอร้องเพราะอาจมองว่าในสถานการณ์ที่ผู้พูดและผู้ฟังสนิทสนมกัน ผู้ฟังมีหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือหรือให้ความร่วมมือตามที่ผู้พูดขอร้อง ทั้งนี้ไม่พบว่าผู้พูดชาวไทยเลือกใช้กลวิธีการขอร้องประเภทตรงไปตรงมาประเภทย่อการแสดงว่าเป็นภาระหน้าที่ ผู้วิจัยจึงตั้งข้อสังเกตว่ากลวิธีดังกล่าวซึ่งมีการใช้คำว่า ต้อง ในถ้อยคำแสดงการขอร้องอาจจะดูเป็นการบีบบังคับให้ผู้ฟังทำตามที่ขอร้องและอาจดูเป็นการคุกคามผู้ฟังมากเกินไป ผู้พูดชาวไทยจึงไม่เลือกใช้กลวิธีนี้ในการขอร้อง

ด้านการใช้กลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผนประเภทการกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจนซึ่งต้องอาศัยบริบทในการตีความวัจนกรรมสูงมากนั้นน่าจะเกิดจากอิทธิพลทางสังคมและวัฒนธรรมเกาหลี โดยพบว่าผู้พูดชาวเกาหลีเลือกใช้กลวิธีนี้ในสถานการณ์ที่ต้องขอติดรถนักศึกษาที่ตนไม่รู้จักสนิทสนมเพื่อกลับหอพักของตน การที่ผู้พูดเลือกใช้กลวิธีการขอร้องดังกล่าวนอกจากจะเกี่ยวข้องกับปัจจัยด้านระยะห่างระหว่างผู้พูดกับผู้ฟังแล้ว ผู้พูดชาวเกาหลีบางคนยังให้เหตุผลประกอบว่าการขออาศัยรถคนอื่นที่ไม่สนิทสนมกันเป็นเรื่องไม่ปกติและไม่สามารถทำได้ ดังนั้นผู้พูดข้างต้นจึงเลือกใช้กลวิธีดังกล่าวเพื่อลดระดับของการรบกวนและลดการคุกคามหน้าผู้ฟังอีกทั้งยังเป็นการรักษาหน้าของตนเองในกรณีที่ถูกปฏิเสธอีกด้วย อย่างไรก็ตามไม่พบการใช้กลวิธีแบบอ้อมที่ไม่มีแบบแผนประเภทย่อการกล่าวเป็นนัยอย่างไม่ชัดเจนในข้อมูลของผู้พูดชาวไทย ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าการที่ผู้พูดชาวไทยไม่ได้ใช้กลวิธีนี้เนื่องจากว่าเป็นกลวิธีการขอร้องที่อ้อมมากและฟังฟังการตีความจากบริบทแวดล้อมสูง ดังนั้นผู้พูดชาวไทยอาจเห็นว่ากลวิธีดังกล่าวไม่น่าจะช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจการขอร้องของตนจนส่งผลให้การขอร้องไม่ประสบผลสำเร็จ

ลักษณะเฉพาะของผู้พูดชาวเกาหลีประการต่อมาคือการใช้ผู้พูดชาวเกาหลีบางส่วนเลือกที่จะไม่กล่าววัจนกรรมการขอร้องใน 10 สถานการณ์จากสถานการณ์การขอร้องทั้งหมด 12 สถานการณ์ ซึ่งได้แก่ สถานการณ์ที่ต้องขอติดรถนักศึกษาที่ไม่สนิทสนมกลับหอพัก สถานการณ์ที่ต้องขอให้รุ่นน้องที่สนิทสนมกันช่วยนำการบ้านไปส่งให้ สถานการณ์ที่ต้องขอให้รุ่นน้องที่ไม่สนิทสนมกันช่วยนำการบ้านไปส่งให้ สถานการณ์ที่ต้องขอยืมรถยนต์ของรุ่นน้องที่สนิทสนม สถานการณ์ที่ต้องขอยืมรถยนต์ของรุ่นน้องที่ไม่สนิทสนม สถานการณ์ที่ต้องขอให้นักศึกษาที่ไม่สนิทสนมอธิบายบทเรียนให้ สถานการณ์ที่ต้องขอให้หัวหน้าที่สนิทสนมกดลิฟต์ให้ สถานการณ์ที่ต้องขอให้หัวหน้าที่ไม่สนิทสนมกดลิฟต์ให้ สถานการณ์ที่ต้องขอยืมเงินจากอาจารย์ที่สนิทสนม และสถานการณ์ที่ต้องขอยืมเงินจากอาจารย์ที่ไม่สนิทสนม อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาข้อมูลของผู้พูดชาวไทยพบว่ามีการใช้ไม่กล่าววัจนกรรมการขอร้องเพียง 5 สถานการณ์จากสถานการณ์การขอร้องทั้งหมด 12 สถานการณ์ ซึ่งได้แก่ สถานการณ์ที่ต้องขอติดรถยนต์เพื่อนร่วมคณะที่ไม่สนิทเพื่อกลับหอพัก สถานการณ์ที่ต้องขอให้รุ่นน้องที่ไม่สนิทไปส่งการบ้านให้

สถานการณ์ที่ต้องขอยืมรถยนต์รุ่นใหม่ที่ไม่มีสิทธิไปทำธุระ สถานการณ์ที่ต้องขอให้เพื่อนร่วมคณะที่ไม่มีสิทธิทบทวนเนื้อหาที่จะใช้สอบทั้งหมดให้ และสถานการณ์ที่ต้องขอยืมเงินอาจารย์ที่ปรึกษาที่ไม่มีสิทธิจำนวน 30,000 บาท

ในประเด็นนี้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่าการที่ผู้พูดชาวเกาหลีเลือกใช้กลวิธีแบบไม่กล่าวถ้อยคำในสถานการณ์การขอร้องเกือบทั้งหมดอาจเนื่องมาจากลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีที่จะไม่ร้องขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีปัจจัยทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องสูง ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์การขอร้องที่ผู้พูดและผู้ฟังมีระยะห่างทางสังคมต่อกัน กล่าวคือ ผู้พูดและผู้ฟังไม่รู้จักหรือไม่สนิทสนมกัน สถานการณ์การขอร้องที่ผู้ฟังมีอำนาจหรือสถานภาพทางสังคมสูงกว่าผู้พูด เช่น ผู้ฟังเป็นอาจารย์ส่วนผู้พูดเป็นนักศึกษา และสถานการณ์การขอร้องที่มีระดับของการรบกวนสูง เช่น การขอยืมรถยนต์หรือเงินจากผู้อื่นซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่ทำได้ยากในสังคมเกาหลี จึงอาจกล่าวได้ว่าลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมดังกล่าวน่าจะมีผลต่อผู้พูดชาวเกาหลีเมื่อสื่อสารภาษาไทยด้วยเช่นกัน

กล่าวโดยสรุป ลักษณะเฉพาะที่แสดงผ่านกลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวเกาหลีดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงลักษณะทางอันตรภาษาของผู้พูดชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทย สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2560) ได้ให้ความหมายของอันตรภาษาหรือภาษาระหว่างกลาง (Interlanguage) ไว้ว่าเป็นรูปแบบที่ผู้เรียนภาษาต่างประเทศสร้างขึ้นในช่วงของการเรียนภาษาต่างประเทศโดยเกิดจากอิทธิพลของภาษาแม่ของผู้พูดที่มีต่อภาษาต่างประเทศที่กำลังเรียนอยู่

นอกจากลักษณะเฉพาะที่แสดงผ่านกลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวเกาหลีดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยยังพบลักษณะทางอันตรภาษาของผู้พูดชาวเกาหลีในระดับการใช้คำโดยจะเห็นได้จากการเปรียบเทียบการใช้คำแสดงการขอร้องของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดชาวเกาหลี

ประการแรก ผู้วิจัยพบว่าแม้ว่าผู้พูดทั้งสองกลุ่มจะใช้คำแสดงการขอร้องส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน ซึ่งได้แก่คำว่า *ขอ ขออนุญาต ขอยืม ขอร้อง ช่วย ฝาก ยืม และ รบกวน* อย่างไรก็ตามพบว่าผู้พูดชาวไทยใช้คำแสดงการขอร้องว่า *ขอรบกวน* โดยไม่พบการใช้คำแสดงการขอร้องนี้ในข้อมูลของผู้พูดชาวเกาหลี ในทางตรงกันข้ามพบว่าผู้พูดชาวเกาหลีใช้คำแสดงการขอร้องว่า *กรุณา ช่วยด้วย โปรด และ วาน* โดยไม่พบการใช้คำแสดงการขอร้องเหล่านี้ในข้อมูลของผู้พูดชาวไทย

ลักษณะต่อมาจะเห็นได้จากการใช้คำแสดงความต้องการของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดชาวเกาหลี ทั้งนี้พบว่าผู้พูดชาวไทยจะเลือกใช้คำว่า *อยาก* และ *อยากให้* ส่วนผู้พูดชาวเกาหลีเลือกใช้คำว่า *อยาก* และ *ต้องการ* การที่ผู้พูดชาวเกาหลีเลือกใช้คำว่า *อยาก* เหมือนกับผู้พูดชาวไทยนั้นแสดงให้เห็นว่าผู้พูดชาวเกาหลีสามารถใช้คำแสดงความต้องการในกลวิธีการขอร้องแบบตรงไปตรงมาได้เช่นเดียวกับเจ้าของภาษา อย่างไรก็ตาม การที่ผู้พูดชาวเกาหลีใช้คำว่า *ต้องการ* แต่ผู้พูดชาวไทยไม่ได้ใช้คำนี้ นั้นอาจแสดงให้เห็นถึงลักษณะทางอันตรภาษาของผู้พูดชาวเกาหลีได้เช่นกัน ซึ่งในที่นี้คือการใช้คำแสดงความต้องการที่เป็นทางการมากเกินไปในสถานการณ์การขอร้องที่เกิดขึ้นทั่วไปในชีวิตประจำวัน จึงทำให้การกล่าววจนกรรมการขอร้องนี้ดูไม่เป็นธรรมชาติ

ประการสุดท้ายเกี่ยวข้องกับการใช้คำลงท้าย เมื่อเปรียบเทียบการใช้คำลงท้ายในถ้อยคำแสดงการขอร้องพบว่าทั้งผู้พูดชาวไทยและผู้พูดชาวเกาหลีใช้คำลงท้าย *นะ* ด้วยความถี่สูง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาคำลงท้ายอื่นๆ พบว่าผู้พูดชาวเกาหลีจะใช้คำลงท้าย *สิ* เท่านั้น ส่วนในข้อมูลของผู้พูดชาวไทยพบการใช้คำว่า *นำ อะ อะ และ ดี* จึงอาจกล่าวได้ว่าคลังคำศัพท์ด้านคำลงท้ายของผู้พูดชาวเกาหลีกลุ่มนี้ยังมีอยู่อย่างจำกัดเมื่อเปรียบเทียบกับเจ้าของภาษา

กล่าวโดยสรุป ในระดับกลวิธีการขอร้องหลัก ผู้พูดชาวเกาหลีมีความสามารถที่จะใช้กลวิธีการขอร้องได้ เช่นเดียวกับเจ้าของภาษา แต่ในระดับกลวิธีการขอร้องย่อยและระดับการใช้คำพบว่ามีลักษณะทางอันตรภาษาเกิดขึ้น ลักษณะทางอันตรภาษานี้จะส่งผลให้วัจนกรรมการขอร้องของผู้พูดชาวเกาหลีไม่เป็นธรรมชาติ

ด้านการใช้คำประกอบถ้อยคำแสดงการขอร้องที่พบในกลุ่มข้อมูลผู้พูดชาวไทยแต่ไม่พบในกลุ่มข้อมูลชาวเกาหลีนั้นแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดด้านคลังคำศัพท์ของผู้พูดชาวเกาหลีหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าผู้พูดชาวเกาหลีกลุ่มนี้ยังไม่สามารถใช้คำประเภทต่าง ๆ เพื่อแสดงวัจนกรรมการขอร้องได้หลากหลายเช่นเดียวกับเจ้าของภาษา ผู้พูดชาวเกาหลีจึงยังต้องพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยของตนซึ่งอาจทำได้โดยการเรียนรู้โดยตรงจากการเรียนในห้องเรียนหรืออาจจะเป็นการเรียนรู้ออกจากเจ้าของภาษา เช่น การมาศึกษาแลกเปลี่ยนที่ประเทศไทย การฝึกสนทนากับคนไทยอย่างสม่ำเสมอ และการเรียนรู้ภาษาไทยผ่านสื่อทัศนูปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

7. ประโยชน์ของการศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบกลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดภาษาไทยชาวเกาหลี ประโยชน์ของการศึกษาประการแรกคือทำให้เห็นถึงกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดทั้งสองกลุ่มใช้ในการกล่าววัจนกรรมการขอร้อง นอกจากนี้ยังทำให้เห็นถึงลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกันในการใช้กลวิธีการขอร้องของผู้พูดชาวไทยและผู้พูดภาษาไทยชาวเกาหลีซึ่งจะช่วยให้เข้าใจลักษณะทางวัจนปฏิบัติของผู้พูดทั้งสองกลุ่มผ่านการใช้วัจนกรรมการขอร้อง นอกจากนี้ข้อมูลวัจนกรรมการขอร้องของผู้พูดชาวไทยอาจนำไปใช้เป็นตัวอย่างการสอนเรื่องการขอร้องในภาษาไทยให้แก่ผู้เรียนชาวเกาหลีโดยข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นตัวอย่างภาษาที่ใช้ในการขอร้องโดยเจ้าของภาษาและนำไปปรับใช้กับการสื่อสารภาษาไทยของตนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ลักษณะทางอันตรภาษาที่พบในงานวิจัยนี้ยังช่วยให้ครูผู้สอนภาษาไทยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทยของผู้เรียนชาวเกาหลีให้มีระดับที่ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษามากยิ่งขึ้น

ประการต่อมา จากที่ได้กล่าวไปแล้วในบทนำว่าการศึกษาด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์ในเชิงเปรียบเทียบในประเทศไทยส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การศึกษาลักษณะทางวัจนปฏิบัติของผู้พูดชาวไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเปรียบเทียบกับภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาแม่ของผู้เรียน การศึกษาด้านลักษณะทางวัจนปฏิบัติในเชิงเปรียบเทียบภาษาไทยกับภาษาในซีกโลกตะวันออกยังมีน้อย ดังนั้นงานวิจัยนี้น่าจะช่วยเพิ่มองค์ความรู้ด้านวัจนปฏิบัติศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษาในภาษาไทยให้มากยิ่งขึ้น

8. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการศึกษา

ในขั้นตอนของการเก็บข้อมูลวิจัยผู้วิจัยได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้พูดชาวไทยจำนวน 50 คนและผู้พูดชาวเกาหลีจำนวน 50 คนเพื่อให้ได้จำนวนผู้บอกภาษาทั้งหมด 100 คน อย่างไรก็ตามเมื่อผู้วิจัยแจกแบบสอบถามให้ผู้พูดชาวเกาหลีจำนวน 50 คน พบว่าได้รับแบบสอบถามคืนมาเพียง 25 คนเท่านั้น เนื่องจากผู้พูดชาวเกาหลีซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยมีภาระด้านการเรียนสูง ทำให้หลายคนไม่มีเวลาเขียนตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบไปด้วยสถานการณ์การขอร้อง 12 สถานการณ์ได้ ประกอบกับสถานการณ์โรคระบาด

โควิด-19 ที่เป็นอุปสรรคต่อการเก็บข้อมูลวิจัย ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องปรับขนาดของกลุ่มข้อมูลลงเป็นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้พูดชาวไทยจำนวน 25 คนและกลุ่มผู้พูดชาวเกาหลีจำนวน 25 คนรวมกลุ่มข้อมูลทั้งสองกลุ่มเป็น 50 คน

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่าสถานการณ์การขอร้องบางสถานการณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขอติตรถยนต์คนอื่นเพื่อกลับที่พักของตนและการขอยืมเงินจากอาจารย์อาจจะไม่เหมาะสมที่จะใช้เก็บข้อมูลวัจนกรรมการขอร้องจากผู้พูดชาวเกาหลี เนื่องจากผู้พูดชาวเกาหลีส่วนหนึ่งให้ข้อคิดเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่ปกติในสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีที่จะกระทำการขอร้องในเรื่องดังกล่าว ดังนั้นอาจจะต้องมีการปรับแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมกับสังคมและวัฒนธรรมเกาหลีมากยิ่งขึ้นหากต้องการจะศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องนี้ต่อไป

ประการสุดท้าย เนื่องจากงานวิจัยนี้เก็บข้อมูลจากผู้พูดชาวไทยและผู้พูดชาวเกาหลีเพียงกลุ่มละ 25 คน และเป็นการศึกษาวัจนกรรมการขอร้องของผู้พูดที่อยู่ในช่วงอายุเด็ยคือกลุ่มวัยรุ่นซึ่งกำลังศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย ผลการศึกษาในครั้งนี้จึงไม่อาจเป็นตัวแทนของผู้พูดภาษาไทยและผู้พูดชาวเกาหลีที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศทั้งหมดได้ ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้มีการเพิ่มกลุ่มข้อมูลที่หลากหลายช่วงวัยและอาชีพเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่กว้างขวางและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยเสนอแนะว่าควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้วัจนกรรมการขอร้องของผู้พูดชาวไทยกับผู้พูดภาษาไทยกลุ่มอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้พูดภาษาไทยที่มาจากประเทศเพื่อนบ้านของไทย ไม่ว่าจะเป็นผู้พูดภาษาไทยชาวพม่า ผู้พูดภาษาไทยชาวลาว ผู้พูดภาษาไทยชาวกัมพูชา ผู้พูดภาษาไทยชาวเวียดนาม และผู้พูดภาษาไทยชาวมาเลเซีย เพื่อให้เห็นถึงลักษณะการใช้ภาษาไทยผ่านวัจนกรรมการขอร้องของผู้พูดภาษาไทยที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน

รายการอ้างอิง

- ชาพิมณัฐ บัญญาวิทยา. (2550). การศึกษาเปรียบเทียบต่างกลวิธีตอบรับการขอโทษในภาษาญี่ปุ่นและภาษาไทย (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวรรณคดีญี่ปุ่น). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ประภัสสร เจียมวงษา. (2558). กลวิธีการขอร้องของชาวพม่าผู้พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง: การศึกษาตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์ระหว่างภาษาและวจนปฏิบัติศาสตร์ระหว่างวัฒนธรรม (ปริญญาานิพนธ์ สาขาวิชาภาษาไทย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ยางวอน ฮยอน. (2559). การศึกษากลวิธีแสดงความเห็นแย้งของนักศึกษาเกาหลีที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่ 2 ในการสนทนาแบบแสดงความคิดเห็นในภาษาไทยตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา. *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์*, 34(2), 1-19.
- รดารัตน์ ศรีพันธ์วรสกุล และณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2563). การศึกษาวัจนกรรมการแสดงความเห็นแย้งของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนตามแนววจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา: กรณีศึกษานักศึกษาชาวจีนจากมณฑลยูนนานและกวางสี. *วารสารวชนะ*, 8(1), 1-26.
- สุขใจ สัจจเทพ. (2555). การศึกษาความหลากหลายเชิงวจนปฏิบัติศาสตร์: การตอบรับคำชมภาษาอังกฤษของผู้พูดชาวไทยและปัญญา (วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุจริตลักษณ์ ดีผดุง. (2544). สถานภาพการวิจัยภาษาศาสตร์ในประเทศไทย: ระบบหน่วยคำถึงระบบประโยคและความหมาย. *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*, 20(3), 21-41.

- สุจริตลักษณ์ ดีผดุง. (2549). *วัจนปฏิบัติศาสตร์เบื้องต้น*. นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2560). *พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ทั่วไป) ฉบับราชบัณฑิตยสภา*. กรุงเทพฯ: เอบีซี อินเทอร์เน็ตกรุ๊ป.
- ฮามัม สุปรียาดี. (2548). การศึกษาลักษณะวัจนกรรมที่ปรากฏในเว็บโฆษณาไทย-อินโดนีเซียตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- Austin, J. L. (1975). *How to Do Things with Words* (2nd ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Blum-Kulka, S., House, J., & Kasper, G. (Eds). (1989). *Cross-cultural pragmatics: requests and apologies*. Norwood, NJ.: Ablex.
- Blum-Kulka, S., & Olshtain, E. (1984). Requests and Apologies: A Cross-Cultural Study of Speech Act Realization Patterns (CCSARP). *Journal of Applied Linguistics*, 5(3), 196-213.
- Boonkongsaeen, N. (2013). Filipinos and Thais Saying “No” in English. *Manusya: Journal of Humanities*, 16(1), 23-40.
- Brown, P., & Levinson, S. (1978). Universals in Language Usage: Politeness Phenomena. In E. Goody (Ed.), *Questions and Politeness: Strategies in Social Interaction* (pp. 56-310). Cambridge: Cambridge University Press.
- Brown, P., & Levinson, S. (1987). *Politeness: Some universals in language usage*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Chen, R., He, L., & Hu, C. (2013). Chinese requests: In comparison to American and Japanese requests and with reference to the “East-West divide”. *Journal of Pragmatics*, 55, 140-161.
- Goffman, E. (1967). *Interaction Ritual: Essays in Face-to-Face Behavior*. New York: Routledge.
- Hall, E. T. (1959). *The Silent Language*. New York: Doubleday.
- Hofstede, G. (2021). *Country comparison*. Retrieved June 28, 2021, from <https://www.hofstede-insights.com/country-comparison/south-korea,thailand/>.
- Kanchina, Y. (2019). *Speech act of requests in Thai spoken by Chinese as a second language: a pragmatic study of interlanguage* (Unpublished doctoral dissertation). Mahidol University, Nakhon Pathom.
- Searle, J. R. (1969). *Speech acts: An essay in the philosophy of language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Searle, J. R. (1976). A classification of illocutionary acts. *Journal of Language in Society*, 5(1), 1-23.
- Trosborg, A. (1995). *Interlanguage pragmatics: Requests, complaints, and apologies*. Berlin: Mouton de Gruyter.